interno

Interni časopis Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana december 2022 | št. 05

Stanovsko priznanje uglednemu nevrokirurgu Vinku V. Dolencu

Gripa: *»Danes mi za druge, nato drugi za nas. Cepimo se!«*

Novi strokovni dosežki: Premikamo meje

Portret: Zuki Hajdarević, legenda iz vrst reševalcev

UKC smo ljudje: Pohvale sodelavcem

kazalo

3 UVODNIK
asist. mag. Janez Kramar, vodja reševalne postaje

AKTUALNO
4 *»Ves nevrokirurški svet je seznanjen z Ljubljano«* Stanovsko priznanje akademiku Vinku V. Dolencu
6 Slovenija v evropskem vrhu po kakovosti obporodne oskrbe
8 Danes mi za druge, nato drugi za nas. Cepimo se!

STROKOVNO
10 Posteriorna osteogena distrakcija lobanjskega svoda
11 V UKCL tudi v prihodnje najsodobnejša obravnava bolnikov z možgansko kapjo v Sloveniji
12 Svetla prihodnost robotske kirurgije trebušne slinavke, jeter in žolčevodov
14 Transkatetrska vstavitev mitralne zaklopke predstavlja nov mejnik za srčne bolnike
15 Nov znanstveni napredek pri neinvazivnem spremljanju stanja presajene ledvice
16 Z novim letom novi projekti – posodobitev SPP v Sloveniji
17 Prelomen dosežek maksilofacialnih kirurgov UKCL
17 UKCL sodeluje pri projektu i-Violin, sofinanciranem od EU

UTRIP UKCL
18 Bela palica: čudovit, a hkrati zahteven pripomoček
18 Zlata plaketa UL za prof. Hawlino
18 30 let šole enterostomalne terapije v UKCL
19 Premier Golob na obisku v UKCL
19 Plaketa požrtvovalnemu Dejanu Doberšku
20 Vaja Pripravljeni na požar
21 Priznanje Varensvet za reševalca Roberta Sabola
22 Prižig prazničnih lučk s predsednico parlamenta
23 Donacije na Pediatrični kliniki
24 Zunanji prostor klinik po meri pacientov in zdravstvenih delavcev
25 Najboljši približek maternice za male borce
25 Brezplačen prevoz v službo – kar tri mesece!

26 PORTRET
ZUKI HAJDAREVIĆ:
»Za prenovo je skrajni čas, reševalci si to zaslužijo«

27 V SPOMIN
asist. mag. Robert Juvan, dr. med. in prim. Primož Hribar, dr. med.

28 UKCL SMO LJUDJE: Pohvale zaposlenim

28 KAJ MENIJO O NAS

32 NAGRADNA KRIŽANKA

ČAROBNE PRAZNIKE IN VELIKO ZDRAVJA V NOVEM LETU 2023!

Avtorica likovnega izdelka: Klara, 6. razred, bolnišnični šolski oddelek OŠ Ledina, Pediatrična klinika Ljubljana; Mentorica: Tina Žvab, prof. lik. umet.

Mladi zdravnik in spletni vplivnež David Zupančič, specializant infektologije na Kliniki za infekcijske bolezni in vročinska stanja, je jeseni izdal svoj knjižni prvenec *Življenje v sivi coni*. Zbirka zapisov iz časa pandemije covida-19 je že takoj ob izidu doživela izjemen odziv, postala je tudi ena najhitreje prodajanih knjig v Sloveniji in bila pred kratkim na 38. Slovenskem knjižnem sejmu izbrana za knjigo leta. Z nekaj znanja in sreče je lahko en podpisan izvod vaš - kako, izveste na zadnji strani glasila.

uvodnik

Spoštovane sodelavke, spoštovani sodelavci,

vodenje največje Reševalne postaje v državi je že samo po sebi izziv, še večja pa je odgovornost. 100. obletnica poklicnega delovanja Reševalne postaje predstavlja pomembno prelomnico, ko se je treba ozreti na prehojeno pot. Naši predhodniki so bili veliki vizionarji, kar je razvidno iz vseh gradiv, ki so mi bila na voljo.

Reševalci smo sicer posebni ljudje, smo empatični, radi imamo izzive in življenja ne dojemamo kot samoumevnega. Z nami se praviloma srečate takrat, ko gre nekaj narobe in ste v stiski. In takrat, verjemite, bomo naredili vse, da vam pomagamo, enako kot so to sto let delali naši predhodniki.

V 100 letih se je veliko spremenilo, a čisto nič se ni spremenil naš odnos do poslanstva – pomagati pomoči potrebnemu kar najbolj hitro in varno. Stalnost izobraževanja, nabava sodobnih pripomočkov in spreminjanje načina organizacije zato, da bi bili boljši, nam predstavlja obveznost in veselje, ne težavo. Ponosni smo, da smo del ugledne bolnišnice, ki nam daje neslutene možnosti strokovnega razvoja. To jemljemo kot privilegij.

Za dosego ciljev potrebujemo dobro usposobljene reševalce, strokovnjake, ki se znajdejo v različnih razmerah. Specializacija za področje urgentnih stanj je nujno potrebna. Reševalci bi z njo pridobili več znanja in kompetenc za kakovostnejšo in varnejšo oskrbo uporabnikov naših storitev.

Na svečanosti 20. oktobra, ki je bila v Slovenski filharmoniji pod pokroviteljstvom predsednika republike g. Boruta Pahorja, ki se je svečanosti tudi osebno udeležil, je bilo več kot 300 udeležencev. Veliko je bilo naših upokojenih kolegov, najstarejši je bil star 90 let. Še enkrat se je potrdil rek, ki kroži med reševalci, »enkrat reševalec, vedno reševalec«. Pripadnost poklicni skupini je bila opažena, bila je nalezljiva ter je izžarevala med bivšimi in sedanjimi zaposlenimi reševalci.

Pred nami je novo obdobje. Najzahtevnejše doslej. Nepredvidljivo. Obdobje, v katerem se pričakuje, da se bomo ljudje povezali, sodelovali in drug drugemu po najboljših močeh pomagali. A za nadaljevanje poslanstva in udejanjenje svojih ambicij potrebujemo nove prostore, ki bodo omogočali boljše delovne pogoje, razvoj in sledili našim idejam. Zato upamo, da dobimo novo reševalno postajo, saj je obstoječa stavba stara skoraj toliko let, kot znaša naša obletnica.

Iskrene čestitke vsem zaposlenim na Reševalni postaji Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana, ki s svojim delom izpolnjujejo vsakdanjik in gradijo zgodovino. Upam, da bodo nekoč v prihodnosti naši nasledniki na naše delo prav tako ponosni, kot smo danes ponosni mi na vse nekdanje zaposlene, ki so v zakladnici reševalstva v Ljubljani pustili svoj pečat. Prav vsakemu od vas, ki ste nam kakor koli pomagali in nas podpirate, pa iskrena hvala.

asist. mag. Janez Kramar,
vodja reševalne postaje

interno

Interni časopis Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana
december 2022, številka 05
Univerzitetni klinični center Ljubljana
Zaloška c. 2, 1550 Ljubljana, Slovenija

Glavni urednik: doc. dr. Marko Jug, dr.med., v. d. generalnega direktorja UKCL

Uredniški odbor:
- prof. dr. Jadranka Buturović Ponikvar, dr. med., višja svetnica
- Alenka Klun
- Polona Križnar
- Tina Roš

Lektoriranje: Nina Krajnc

Fotografije: Tina Roš, Adobestock, Vectorstock, Shutterstock

Fotografija na naslovnici: Alenka Klun

Oblikovanje: Ana Vedlin

Tisk: Grafex d.o.o., naklada: 1.500

univerzitetni klinični center ljubljana

VABIMO VAS, DA TUDI VI SOUSTVARJATE NAŠ ČASOPIS

Želimo si, da zaposleni v UKC Ljubljana tudi v letu 2023 čim bolj sodelujete pri vsebini časopisa. Prispevke, obvestila in fotografije, ki jih želite objaviti v naslednji številki, pošljite v uredništvo najkasneje do 15. februarja 2023. V uredništvu si pridržujemo pravico do krajšanja poslanih prispevkov in izbora fotografij, primernih za objavo. Prispevke lektoriramo. Prispevke in fotografije pošljite na naslov: soj@kclj.si.

Zaželena je pisava Arial (velikost pike 12) in krajši prispevki, ki naj ne bodo daljši od 1000 besed ali 7000 znakov s presledki vred. Fotografije oddajte posebej (ne v besedilu) v digitalni obliki (jpg,tif), minimalna velikosti datoteke 500 KB in obvezno navedite ime avtorja fotografije.

Glasilo v elektronski obliki na:
www.kclj.si

Alenka Klun, Enota za odnose z javnostmi

»Ves NEVROKIRURŠKI SVET je seznanjen z Ljubljano«

Stanovsko priznanje akademiku Vinku V. Dolencu

To jesen nas je razveselila novica, da je akad. prof. dr. Vinko V. Dolenc, dr. med., pionir s področja mikroanatomskih spoznanj in kirurških operacij na področju kavernoznega sinusa, prejel evropsko nagrado za izjemno delovanje v nevrokirurgiji (Exceptional Service in Neurosurgery) v sklopu kongresa Evropskega združenja nevrokirurških društev, ki je potekalo med 16. in 20. oktobrom 2022 v Beogradu.

»Navdihnil in spodbudil je na tisoče nevrokirurgov po vsem svetu, da so se veščine najprej naučili v anatomskem laboratoriju, da bi se razvili in vztrajali pri delu v najzahtevnejših osrednjih območjih lobanjskega dna ter hkrati upoštevali visoke strokovne standarde,« je ob tem zapisal Dolenčev stanovski kolega prof. dr. **Roman Bošnjak**, dr. med., svetnik, predstojnik KO za nevrokirurgijo. Dodal je, da gre pravzaprav za *»vseevropsko priznanje slovenski nevrokirurgiji, vsem kolegom, vsem kolegom v preteklosti in vsem, ki so to od blizu spremljali in z dobrim delom nadaljujejo v sedanjosti«*.

Bošnjakovim besedam pritrjuje tudi prof. Dolenc, ki smo ga ob prejetju stanovskega priznanja povprašali, kaj mu nagrada pomeni. *»Zelo veliko! Gre za osebno priznanje, a prav tako za priznanje ekipi, celotni nevrokirurgiji, UKC-ju in Sloveniji. Ves nevrokirurški svet je seznanjen z Ljubljano, vsi vedo, kaj je k nevrokirurški stroki doprinesla naša nevrokirurgija.«*

> *“ Ljubljanska nevrokirurgija je dobila mesto na zemljevidu nevrokirurške stroke sveta. Zavedati pa se je treba, da naši uspehi niso samo naši ali samo moji. Da smo lahko dosegli uspehe, ki so bili zdaj nagrajeni in priznani, se je potrebno ozreti na daljše obdobje nevrokirurgije v Ljubljani. Izjemno zaslugo gre tako pripisati prvemu predstojniku nevrokirurgije prof. dr. Milanu Žumru in njegovemu vizionarstvu v razvoju naše stroke.*

Tako razmišlja starosta slovenske nevrokirurgije in se spominja: *»Po hudi letalski nesreči na brniškem letališču leta 1966 smo na pobudo prof. dr. Žumra kot pomoč na nevrokirurgijo dobili operacijski mikroskop »BECK«* (Slika 1). *Prof. dr. Žumer je vedel, da je v moderni nevrokirurgiji možno napredovati le ob uporabi mikrokirurgije: »bolje videti, bolje čuvati in ne poškodovati živčnih struktur«. Leta 1968 smo tako začeli z eksperimentalnim delom na perifernih živcih in leto kasneje s prvimi operacijami na poškodovanih živcih, ki smo jih z mikrokirurško tehniko lahko mnogo bolje oskrbeli kot brez mikroskopa. Naj povem, da so nevrokirurgi v tistem obdobju poleg Ljubljane uporabljali mikroskop le v ZDA, v Evropi pa zgolj v Zürichu.«*

»Leta 1970 smo na prvem mikronevrokirurškem kongresu na Dunaju že predstavili naše prve primere poškodovanih in mikrokirurško oskrbljenih živcev. V osemdesetih letih smo organizirali mikrokirurške delavnice oskrbe perifernih živcev, ki smo jim dodali še mikrokirurgijo drobnih žil (Slika 2: skupinska fotografija iz leta 1978). *Že leta 1974 smo začeli z mikronevrokirurško oskrbo anevrizem možganskih žil in možganskih tumorjev, vse ob izjemni pomoči prof. dr. Žumra* (Slika 3). *Poleg učnih delavnic smo nadaljevali z laboratorijskimi študijami lobanjskega dna in kavernoznega sinusa.«*

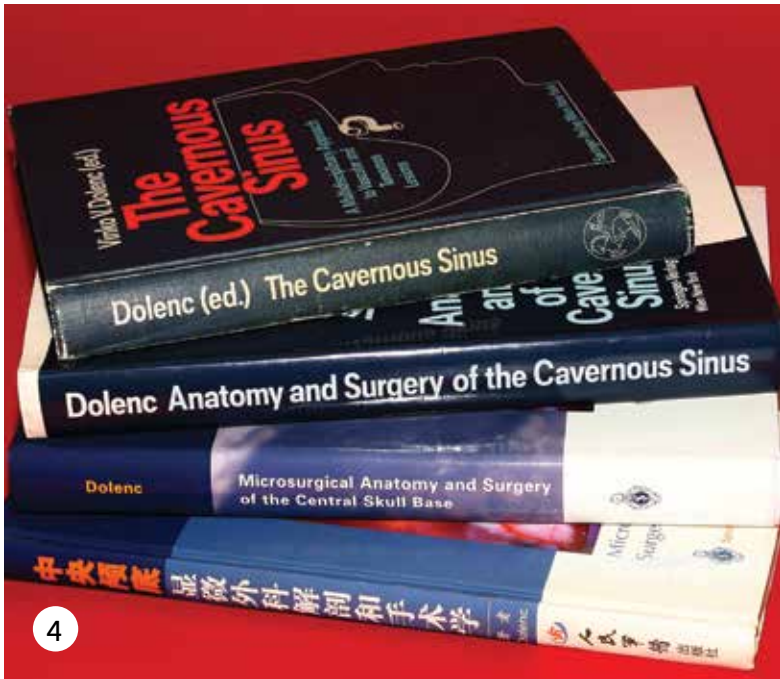

4

Nova spoznanja v anatomiji so Dolencu in kolegom na pragu devetdesetih let omogočila nove operacije anevrizem in tumorjev v kavernoznem sinusu. Spoznanja mikroanatomije kavernoznega sinusa je nato predstavil na sedmem svetovnem kongresu nevrokirurgov leta 1981 v Münchnu.

> **„ *Zaradi do tedaj neraziskanega področja, celo prepovedanega za kirurgijo, sem bil spoznan za človeka, potrebnega psihiatrične oskrbe! A nisem se obrnil na psihiatrijo, ampak sem odšel še z večjo vnemo v anatomski laboratorij,***

hudomušno sklene sogovornik.

Leta 1986 so nato v Ljubljani organizirali prvi simpozij o kavernoznem sinusu, ki se ga je udeležilo pomembno število nevrokirurgov iz celega sveta. Po tem simpoziju je tematika lobanjskega dna in kavernoznega sinusa postala sestavni del programa slehernega nevrokirurškega kongresa.

»Led je bil prebit in sledila so številna povabila na vse celine. Našo ustanovo so obiskovali številni nevrokirurgi iz vsega sveta, nekateri celo večkrat, za krajši ali daljši čas, celo do enega leta. Nova spoznanja je bilo treba praktično razlagati na številnih kongresih, učnih delavnicah in celo z operacijami v nevrokirurških ustanovah po svetu. Obenem smo poskušali »zavarovati« ustrezno nevrokirurško obravnavo kavernoznega sinusa z objavami v strokovni literaturi in s knjigami v angleščini, ki so celo prevedene v druge jezike (Slika 4),« sklene akademik.

3

Ko prof. Dolenca povprašamo o njegovem videnju novih generacij nevrokirurgov, ki jim je bil mentor, pove, da ga veseli, da so posamezniki iz Amerike, Japonske, Kitajske, Indije in celo Evrope, skratka z vseh kotičkov sveta, osvojili mikroanatomijo kavernoznega sinusa do potankosti in da so uspešni v kirurgiji lobanjskega dna do te mere, da bi se jim tudi sam brez pomislekov prepustil. Kaj pa bi jim sporočil zdaj, ko je bogatejši za dolgoletne izkušnje?

> **„ *Vsako zgradbo je treba začeti graditi od temeljev. Preskakovanja ni. Vsakdo od mladih nevrokirurgov lahko postane dober, če se bo dovolj posvetil delu v anatomskem laboratoriju, preden se loti operacije lobanjskega dna.*▪**

2

1

1

Slovenija v evropskem vrhu po KAKOVOSTI OBPORODNE OSKRBE

Poročilo EURO-PERISTAT o perinatalni rezultatih v Evropi v obdobju 2015–2019

Poročilo lahko brezplačno prenesete s spletne strani projekta: https://www.europeristat.com/index.php/reports/ephr-2019.html

Zdravje novorojenčkov in njihovih mater je ključni pokazatelj zdravja in dobrega počutja prebivalstva. Čeprav sta se stopnji mrtvorojenosti in umrljivosti dojenčkov v zadnjih desetletjih znatno zmanjšali, ostaja breme umrljivosti in obolevnosti prednostna naloga javnega zdravja v Evropi, rezultati rojstev med državami pa so zelo različni.

Ker si evropske države delijo primerljive življenjske standarde in na splošno dobro razvite sisteme zdravstvenega varstva, vendar so zelo različne v svojih zdravstvenih politikah in praksah, lahko preučevanje razlik v perinatalnih kazalnikih osvetli politike in prakse, ki preprečujejo zdravstvena tveganja in optimizirajo zdravje staršev in dojenčkov. Ti kazalniki lahko državam tudi omogočijo, da primerjajo svojo uspešnost in opredelijo področja, kjer je potreben napredek.

15. 11. 2022 je bilo objavljeno evropsko poročilo o perinatalnem zdravju v letih od 2015 do 2019. Gre za peto tovrstno poročilo zapored (predhodno je bilo za leto 2015), pripravljeno v okviru projekta Euro-Peristat. Projekt Euro-Peristat je bil ustanovljen z namenom, da se zberejo podatki o perinatalnem zdravju za vse evropske države ter pripravijo v obliki, ki omogoča primerjanje rezultatov različnih nacionalnih statistik. Za izdelavo poročila je podatke iz svojih nacionalnih statističnih sistemov posredovalo več kot 100 sodelujočih članov iz vseh 27 držav članic EU ter Islandije, Norveške, Švice in Združenega kraljestva.

„Iz Slovenije, ki ima že od leta 1987 zelo dober nacionalni sistem za zbiranje perinatalnih rezultatov (NPIS), sta sodelovala informatik dr. Ivan Verdenik, dipl. ing. elektrotehnike, in izr. prof. Miha Lučovnik, specialist ginekologije in porodništva, ki je letos zamenjal dosedanjo slovensko predstavnico v Euro-Peristat projektu izr. prof. Natašo Tul Mandić, specialistko ginekologije in porodništva.

Stopnja perinatalne umrljivosti (mrtvorojenosti in neonatalne umrljivosti) je v Sloveniji med najnižjimi v Evropi in se je v zadnjem obdobju še zmanjšala. To kaže na zelo dobro zdravstveno oskrbo nosečnic/mater in plodov/novorojenčkov. Dobre perinatalne rezultate ohranjamo ob še vedno razmeroma nizkemu deležu carskih rezov, vendar le-ta z leti narašča. Podatki v Euro-Peristat poročilu za obdobje 2015-2019 bodo zelo pomembni tudi za razumevanje vpliva pandemije covida-19 na zdravje nosečnic in novorojenčkov. Podatki za pandemični leti 2020 in 2021 se namreč trenutno analizirajo in bodo predvidoma predstavljeni naslednje leto. Primerjava s predpandemičnim obdobjem bo pokazala neposredni vpliv same okužbe na zdravje mater in otrok, pa tudi vpliv sprememb v organizaciji predporodnega ter obporodnega varstva, ki jih je pandemija zahtevala ▪.

GRIPE NE PRENAŠAM!

TUDI V SEZONI 2022/23

GRIPA

NE IZBIRA, JAZ LAHKO!

IZBEREM CEPLJENJE!
Tako ščitim sebe in druge.

ČILI ZA DELO

Organizator kampanje: Klinični inštitut za medicino dela, prometa in športa

CEPLJENJE ZA ZAPOSLENE V UKC LJUBLJANA
Lokacije in urnike preverite na INTRAnetu.

univerzitetni klinični center Ljubljana

Prof. dr. Tatjana Lejko Zupanc, dr med., predstojnica Klinike za infekcijske bolezni in vročinska stanja

Danes mi za druge, nato drugi za nas. CEPIMO SE!

Ob začetku sezone gripe

Tu je hladni del leta in z njim sezona virusnih okužb dihal, tudi sezona gripe. Gripa je virusna okužba dihal, ki ima velik potencial širjenja med ljudmi in lahko v času epidemije prizadene 10-20 % prebivalstva in 40-50 % posameznikov nekaterih skupin populacije; možni so lokalizirani izbruhi bolezni ali obsežne epidemije.

Sposobnost virusov gripe, da povzročajo epidemije, je posledica velike spremenljivosti virusa, zato je tudi zaščita proti virusom gripe kratkotrajna. Manjše spremembe so vzrok vsakoletnim epidemijam gripe v zimskih mesecih. Pri večjih spremembah se pojavi virus gripe, ki je spremenjen do take mere, da je za okužbo dovzetno veliko večje število ljudi.

> *Med epidemijo covida-19 gripe skoraj ni bilo, saj so bili nefarmakološki ukrepi, ki so bili uvedeni zaradi preprečevanja prenosa virusa SARS-CoV-2, za preprečevanje gripe zelo učinkoviti.*

S človeka na človeka se virus gripe širi preko kapljic, ki se izločajo med kihanjem in kašljanjem, ter z neposrednim ali posrednim stikom; najpogosteje preko rok bolnika z gripo ali predmetov in površin, kontaminiranih z izločki dihal bolnika. Inkubacijska doba je od enega do sedem dni. Oseba je kužna do sedem dni; otroci do deset, kužnost se začne običajno en dan pred pojavom prvih znakov. Kužni smo tudi, če so simptomi blagi.

> *Zdravstveni delavci smo zaradi narave dela pogosteje izpostavljeni virusu gripe in smo lahko pomemben vektor prenosa okužbe na delovnem mestu, med sodelavci in tudi na bolnike.*

Tveganje za težji potek bolezni in zaplete ob prebolevanju gripe imajo predvsem otroci, mlajši od dveh let, starostniki, nosečnice, debeli, ljudje z različnimi kroničnimi osnovnimi boleznimi in bolniki z okvarjenim imunskim sistemom. Ob gripi se pogosto poslabšajo tudi osnovne kronične bolezni; pri večini bolnikov se stanje sčasoma popravi, pri nekaterih pa ne oziroma le deloma. Povprečna smrtnost zaradi sezonske gripe je približno 0,1 %, med pandemijami je lahko precej večja. Letne ocene smrti, povezanih z gripo, kažejo pomembno naraščanje. Več kot 90 % smrti, povezanih z gripo, se zgodi pri odraslih, starejših od 65 let.

> *Najbolj učinkovit preventivni ukrep, poleg upoštevanja osnovnih higienskih pravil, je vsakoletno cepljenje s sezonskim cepivom, pripravljenim po priporočilih Svetovne zdravstvene organizacije. Cepivo proti gripi je »mrtvo« cepivo, ki vsebuje inaktivirane dele virusov gripe in ne more povzročiti bolezni.*

Cepljenje zdravstvenih delavcev (ZD) proti gripi je še posebej pomembno, saj je poleg nevarnosti za okužbo zdravstvenega delavca v bolnišničnem okolju večja tudi nevarnost prenosa okužbe na paciente. Preprečevanje zbolevanja zdravstvenega osebja je zelo pomembno tudi za delovanje zdravstvenega sistema v primeru večjih izbruhov nalezljivih bolezni, ki jih preprečujemo s cepljenjem. Zavračanje cepljenja s strani zdravstvenih delavcev, razen v primeru opredeljenih kontraindikacij, je problematično.

Najpomembnejša obveza zdravstvenih delavcev je namreč varovanje zdravja bolnikov. Če smo cepljeni, je možnost, da bomo bolezen prenesli na bolnika, bistveno manjša. Kadar se kot razlog za zavračanje cepljenja navede, da zdravstveni delavec običajno ne zboli za gripo, ni ustrezno, saj smo kužni tudi ob blagih in atipičnih znakih bolezni. Tudi strah pred stranskimi neželenimi učinki cepljenja je neupravičen, saj so neželeni stranski učinki redki, praviloma večinoma blagi in prehodni ter minejo v nekaj dneh. Blagi stranski učinki cepljenja so bolečine na mestu vboda, ali pa rdečina in zatrdlina na mestu vboda. Možne so tudi sistemske reakcije v obliki vročine, utrujenosti in bolečin v mišicah. To vidimo predvsem pri otrocih. Edina kontraindikacija za cepljenje so alergije na sestavine cepiva (npr. na jajčne beljakovine).

> *Resni neželeni učinki po cepivih proti gripi so zelo redki. Zaradi možnosti razvoja odpornosti je prav, da protivirusna zdravila ohranimo za težko bolne in tiste skupine, ki se ne smejo cepiti.*

Če bi vprašali bolnike z dejavniki tveganja za težji potek gripe ali njihove svojce, bi ti odgovorili, da pričakujejo, da bodo zdravstveni delavci cepljeni, ker bodo s tem zaščitili bolnike.

Za preprečevanje širjenja gripe je v zdravstvenih ustanovah potrebno:

1. cepljenje zaposlenih;
2. dosledno upoštevanje standardnih higienskih ukrepov s poudarkom na higieni rok – razkuževanje;
3. če je le možno osamitev bolnika;
4. uporaba osebne varovalne opreme (kirurška maska tipa IIR) skladno s strokovnimi priporočili, varno ravnanje z uporabljeno osebno varovalno opremo;
5. zaposleni z vročino in znaki okužbe dihal ostanejo doma in s tem preprečijo prenos okužbe na druge osebe, tisti z znaki okužbe dihal pa morajo nositi zaščitno kirurško masko.

Ker se gripa širi tako kapljično kot s stikom z okuženimi površinami, lahko ustrezna higiena površin prepreči nekatere okužbe. Proti virusu gripe je učinkovita večina razkužil, ki jih v uporabljamo v bolnišnicah. Učinkovitost alkoholnih razkužil je ob dodatku kvarternih amonijevih spojin večja. Za splošno populacijo je pomembno:

1. redno umivanje rok;
2. izogibanje prostorom, kjer je velika koncentracija ljudi;
3. vsakoletno cepljenje proti gripi, ki je smiselno za vse prebivalce, da pred boleznijo zavarujejo sebe in svoje bližnje;
4. dobra higiena dihal: med kihanjem in kašljanjem je potrebno z robčkom za enkratno uporabo dobro prekriti nos in usta, nato pa robček odvreči v smeti;
5. v času epidemije gripe naj ljudje z vročino in/ ali znaki okužbe dihal ostanejo doma in s tem preprečijo prenos okužbe na druge osebe.

> *Cepljenje je posebej priporočljivo za osebe, ki jih bolezen še posebej ogroža, kot so starejši od 65 let in bolniki s kroničnimi boleznimi pljuč, srca, ledvic, diabetiki, osebe z imunsko pomanjkljivostjo, osebe, zdravljene s kemoterapijo ali radioterapijo, bolniki z rakom ter oskrbovanci domov za starejše.*

Na voljo so cepiva, ki temeljijo na inaktiviranih virusih oziroma njihovih antigenih in cepiva iz živih, oslabljenih virusov. Inaktivirana cepiva so praviloma sestavljena iz dveh sevov virusa influence A in dveh sevov virusa influence B (štirivalentna cepiva), za katere predvidevajo, da bodo krožili v prihajajoči sezoni. Smiselno je cepiti osebe z največjem tveganjem za zaplete gripe, tiste, ki bi lahko gripo prenesli tem skupinam ljudi, in tiste, ki opravljajo dejavnosti, pomembne za življenje in delovanje skupnosti oziroma države, da zagotovimo njihovo delazmožnost v času epidemije. Ker je zaščita po cepljenju kratkotrajna, so cepljenja potrebna vsako leto. Zaščita je dokaj dobra pri mladih ljudeh, slabša je pri starostnikih, majhnih otrocih, pri osebah z nekaterimi kroničnimi boleznimi in pri tistih z okvarjeno imunostjo. Pri teh skupinah cepljenje bolj učinkovito prepreči prizadetost spodnjih dihal in druge zaplete gripe. Raziskave pri varovancih domov za kronično nego so pokazale, da se po cepljenju zmanjša možnost za pojav bolezni le za približno eno tretjino, možnost, da bo potrebna hospitalizacija za slabo polovico, za nastanek pljučnice za približno 60 % in za smrt za 75 %. Čeprav nepopolna, je zaščita s cepivom vseeno dobra in varna ter se smatra kot najbolj učinkovita obstoječa strategija za preprečevanje gripe.

Kljub številnim argumentom, ki govorijo v prid cepljenja ZD proti gripi, pa je precepljenost ZD proti gripi nizka. V večini evropskih držav se giblje med 10 in 40 %. V Sloveniji je cepljenje proti gripi za ZD priporočljivo glede na oceno tveganja na delovnem mestu. Država Slovenija je, kar se tiče precepljenosti prebivalstva proti gripi, med evropskimi državami na dnu lestvice. Nič boljše ni s precepljenostjo ZD kljub številnim kampanjam, dostopnosti in brezplačnosti cepljenja. Videti je, da ZD pri nas podcenjujejo socialni pomen cepljenja oz. da ta v našem kulturnem okolju nima nobene vloge pri odločitvi za cepljenje. ▪

asist. Peter Spazzapan, dr. med., vodja Enote za otroško nevrokirurgijo

Posteriorna osteogena distrakcija lobanjskega svoda

Nova metoda v nevrokirurgiji za zdravljenje plagiocefalije pri otrocih

26. oktobra 2022 je bil v operacijskem bloku Pediatrične klinike v sklopu rednega operativnega programa Enote za otroško nevrokirurgijo prvič v Sloveniji opravljen kirurški poseg posteriorne osteogene distrakcije lobanjskega svoda.

Tak poseg je namenjen otrokom od pol do enega leta starosti z diagnozo kraniosinostoze, ki nastane zaradi prezgodnje zakostenitve enega ali več lobanjskih šivov. Zaradi kraniosinostoze pride do značilnih lobanjskih deformacij, zaradi katerih je fiziološki razvoj možganov oviran.

> *Za posteriorno osteogeno distrakcijo se odločimo pri otrocih, ki imajo diagnozo bilateralne koronarne ali lambdoidne kraniosinostoze, za kateri je značilna brahicefalična oz. kratka (sploščena) oblika lobanjskega svoda. To se pojavi predvsem pri otrocih s sindromskimi oblikami kraniosinostoz (sindrom Muenke, Apert, Crouzon, Pfeiffer).*

Namen kirurškega zdravljenja teh otrok je ustvariti volumen, ki ga možgani potrebujejo za fiziološki razvoj. To lahko dosežemo z direktno ekspanzijo lobanjskega svoda, pri čemer nas omejuje razpoložljivost kože, ali s postopnim širjenjem z uporabo lobanjskih distraktorjev obojestransko. En mesec trajajoča distrakcija omogoča podaljšanje posteriornega lobanjskega svoda za 30 mm.

Za take posege smo se do sedaj obračali na tuje centre otroške nevrokirurgije, predvsem v Lyon, in na pediatrično bolnišnico Necker v Parizu, s katerima smo vsa leta konstruktivno sodelovali.

Ta poseg sta prvič v Sloveniji opravila nevrokirurga asist. Peter Spazzapan, dr. med, in izr. prof. dr. Tomaž Velnar, dr. med., ob superviziji poljskega nevrokirurga prof. Davida Larysza iz Univerzitetnega centra Olsztyn. Otroka sta anestezirali Jelena Berger, dr. med., in Katarina Pavšlar, dr. med. Inštrumentarka pri posegu je bila Karolina Nose, dipl. m. s. Po posegu je bil otrok nadzorovan v EIT na Pediatrični kliniki, pod vodstvom doc. dr. Petje Fister, dr. med.

Poseg in postoperativni potek sta bila brez komplikacij, otrok je normalno povsem okreval.

Operacije kraniosinostoz se na Oddelku za nevrokirurgijo izvajajo že več desetletij, za kar je bil zaslužen prof. dr. Marijan Koršič, dr. med. Leta 2016 smo poleg standardne kirurške tehnike uvedli dodatne, bolj sodobne pristope, predvsem fronto-orbitalno podaljšanje (angl. fronto-orbital advancement) in preoblikovanje celotnega lobanjskega svoda (angl. cranial vault remodelling).

Obravnava otrok s kraniostozami je multidisciplinarna. Poleg nevrokirurgov v nacionalnem Kraniofacialnem konziliju sodelujejo še specialisti maksilofacialne kirurgije, ORL, plastične kirurgije in pediatrije.

Asist. Peter Spazzapan in izr. prof. dr. Tomaž Velnar med operacijo posteriorne distrakcije lobanje pri dojenčku.

> *Poseg posteriorne osteogene distrakcije predstavlja nov mejnik v delovanju Enote za otroško nevrokirurgijo, KO za otroško kirurgijo Pediatrične klinike v UKC Ljubljana, ki je v sodelovanju z drugimi specialisti kraniofacialnega konzilija v zadnjih letih dosegla že zavidljivo število kirurških uspehov in je bila pred dvema letoma imenovana tudi v evropsko strokovno mrežo kraniofacialnih referenčnih centrov ERN – Cranio (angl. European Reference Network).* ▪

Pri operaciji posteriorne osteogene distrakcije se obojestransko namesti distraktor, ki z vsakodnevnim privijanjem postopno odmika zatilni del svoda navzad do 30 mm v enem mesecu, razmik pa sproti prerašča kost.

izr. prof. dr. Dimitrij Kuhelj, dr. med., predstojnik Kliničnega inštituta za radiologijo

V UKCL tudi v prihodnje NAJSODOBNEJŠA OBRAVNAVA BOLNIKOV Z MOŽGANSKO KAPJO v Sloveniji

Klinični inštitut za radiologijo UKCL (KIR) je pridobil najsodobnejši dvoravninski (»biplane«) angiografski aparat za zdravljenje in odkrivanje sprememb, predvsem na področju glave in vratu. Nakup aparata in ureditev prostorov sta bila skupni projekt Ministrstva za zdravje in UKCL.

“ Montaža aparata je potekala v obdobju epidemije covida-19, kar je bilo logistično zahtevno. Vsi udeleženi v procesu so izkazali veliko profesionalnosti, dobre volje in energije ter skupaj dokončali potrebna dela v predvidenem časovnem roku.

Aparat se nahaja na Nevrološki kliniki UKCL, na novi lokaciji v pritličju, saj je bil stari, iztrošen aparat umeščen v neustrezen prostor. To je v veliki meri omogočilo vodstvo Nevrološke klinike, ki je z zmanjšanjem pisarniških prostorov zagotovilo ustrezen, sodoben prostor.

Tehnično ima aparat dve rentgenski cevi in dva detektorja, ki lahko delujejo hkrati in omogočajo hkraten prikaz sprememb v dveh ravninah. Tako je možno zdravljenje najkompleksnejših sprememb na številnih, tudi drobnih žilah, ob najboljši možni ločljivosti. Njegova CT komponenta (Cone-beam CT) omogoča natančno določitev žil, ki hranijo določene spremembe (npr. pri zdravljenju anevrizem, tumorjev), kot tudi natančno vodenje najzahtevnejših punkcij v vseh predelih telesa (drobne spremembe globoko v telesu ali take, ki z ultrazvokom niso vidne). Zdravljenje takih sprememb je bilo do zdaj možno le v glavni stavbi UKCL, kar je bilo neugodno za bolnike, hospitalizirane na Nevrološki kliniki, posebej za take, ki so bili hudo prizadeti. Avtomatska brizga za kontrastno sredstvo, ki je integrirana v aparat, omogoča varno in ustrezno aplikacijo kontrastnega sredstva, ki je pomembno za natančen prikaz žilja in sprememb na njem.

Aparat omogoča odkrivanje in zdravljenje sprememb na ožilju vratu in glave, drugje po telesu ter CT-vodeno izvajanje tako žilnih kot nežilnih posegov. V prihodnje bomo na njem izvajali najzahtevnejše intervencijske posege, med drugim zdravljenje zožitev, zapor, razširitev arterij, in sicer tako na vratu in glavi kot tudi drugje v telesu. Aparat omogoča tudi izvajanje najzahtevnejših nežilnih posegov, vključno s CT-vodenimi, kar je dodatna funkcionalnost novega aparata. Tehnološka dovršenost aparata omogoča prikaz in zdravljenje tudi najzahtevnejših sprememb z nizko sevalno obremenitvijo.

Zaradi kompleksnosti sprememb bo del bolnikov obravnavan v lokalni anesteziji, najkompleksnejše posege pa bomo izvajali v sodelovanju z anesteziologi v splošni anesteziji. Ustrezna prostorska umeščenost aparata omogoča varno obravnavo bolnikov tako s strani aseptičnosti kot tudi s strani minimalne invazivnosti. Aparat bomo uporabljali za redno delo kot tudi za neprekinjeno zdravstveno varstvo. Ob ostalih spremembah bo možno na njem zdraviti paciente z akutno možgansko kapjo, tiste z anevrizmami, žilnimi malformacijami in spremembami na hrbtenici, vključno s kompleksnim zdravljenjem bolečine.

Dane Gole, RI; Igor J. Kocijančič, dr. med, radiolog; Dimitrij Lovrič, dr. med, radiolog; asist. Nina Pirc, dr. med, anesteziologinja; Tomaž Lužar, anesteziolog (druga vrsta), izr. prof. dr. Dimitrij Kuhelj, dr. med, radiolog; Tine Holc, RI

“ Prepričani smo, da bo nov aparat tudi v prihodnje omogočil najsodobnejšo obravnavo bolnikov v Sloveniji na področju intervencijske radiologije, vključno s področjem intervencijske nevroradiologije, ter bo omogočil nadaljnji razvoj stroke v dobro bolnikov.▪

asist. Miha Petrič, dr. med., Klinični oddelek za abdominalno kirurgijo

Svetla prihodnost ROBOTSKE KIRURGIJE trebušne slinavke, jeter in žolčevodov

Obisk z enega najboljših robotskih centrov v ZDA

Začetki robotske kirurgije v naši ustanovi segajo v leto 2018, ko se je začel izvajati program robotske kirurgije na Kliničnem oddelku za urologijo pod vodstvom Simona Hawline. Zaradi odličnih rezultatov in izkušenj kolegov je tudi Klinični oddelek za abdominalno kirurgijo pod vodstvom doc. dr. Groska in pomoči dr. Hawline začel z robotskim kolorektalnim ter nato še s programom robotske kirurgije želodca (dr. Sever) in trebušne stene (dr. Hubad).

Z nalogo razvoja robotske HPB kirurgije in podporo predpostavljenih sem pričel s sistematsko pripravo in izobraževanjem. Del usposabljanja je predstavljal tudi pettedensko kroženje na University of Texas Southwestern (Dallas, Texas), ki trenutno velja za enega najboljših in najbolj prodornih robotskih centrov v Združenih državah Amerike.

Ustanovitelj in vodja programa je profesor **Herbert J. Zeh III**, ki velja za enega od očetov robotske kirurgije trebušne slinavke. Del njegove ekipe je tudi **Patricio M. Polanco**, ki je bil tudi moj neposredni mentor. Na UT Southwestern sem opravil kurikulum, ki velja za njihove kirurge. Sestavljen je iz uvodnega testiranja, opravljanja vaj na simulatorju ter vadbe na umetnem materialu. Po uspešno opravljenem preizkusu sem lahko začel z vadbo na biotkivih, ki so zelo dober približek naravnim tkivom. Seveda sem ob tem prisostvoval številnim robotskih operacijam trebušne slinavke.

S prof. Polancom sva skozi kroženje stkala iskren in pristen odnos. S pridobljenimi izkušnjami in zagonom sem kmalu po povratku začel z nekaj osnovnimi robotskimi posegi pod nadzorom izkušenejših kolegov (dr. Grosek in dr. Sever). Nato sem se ob podpori prof. Tomažiča in asistenci Boštjana Plešnika ter Jureta Salobirja preizkusil v odstranitvi distalnega dela trebušne slinavke z vranico. Izkušnje in rezultati našega dela so bili nad pričakovanji, tako da smo postopno širili indikacije na leve hempankreatektomije z ali brez ohranjanja vranice.

Robotski program smo postopno razširili tudi na kirurgijo jeter, kjer smo ob podpori prof. Trotovška opravili manjše (metastazektomije, segmentektomije) in tudi večje jetrne resekcije (leva in desna hepatektomija). Posledično smo napredovali v vseh parametrih in pridobili dovolj izkušenj, da smo začeli razmišljati o robotski operaciji trebušne slinavke, ki v marsikaterem pomenu pomeni eno največjih in najzahtevnejših HPB operacij.

> *Pristna vez, ki sva jo stkala s prof. Polancom, je rezultirala v njegovem obisku Slovenije in naše bolnišnice med 6. in 10. novembrom letos.*

Pod njegovim mentorstvom smo tako 7. novembra opravili prvo robotsko pilorus ohranjajočo resekcijo glave trebušne slinavke, dan kasneje pa še drugo tovrstno operacijo. 9. novembra smo imeli čast in veselje poslušati prof. Polanca, ki nam je v enournem predavanju prikazal in orisal trenutno stanje robotske kirurgije v svetu ter pogled v prihodnost. Ob zaključenem strokovnem delu smo gostu razkazali lepote naše države.

> *Večkrat je iskreno poudaril, da je pozitivno presenečen in navdušen nad lepotami Slovenije. Zelo je pohvalil tudi samo ustanovo in naš klinični oddelek. Kot zelo pozitivno ocenjujem tudi njegovo izjavo, da se je v našem operacijskem bloku počutil kot v domači bolnici ter je pozitivno ocenil urejenost in opremljenost našega operacijskega bloka.*

Danes, nekaj tednov kasneje, je za nami že četrta robotska operacija glave trebušne slinavke. Skupaj smo opravili 16 operacij na trebušni slinavki ter 6 operacij na jetrih in žolčevodih. Naše začetne izkušnje kažejo, da je robotska kirurgija ob nekoliko daljšem operativnem času povezana s pomembno nižjo stopnjo intraoperativne izgube krvi, manjšo pooperativno bolečino ter hitrejšim pooperativnim okrevanjem. Zaenkrat se kaže tudi prednost v manjši stopnji pooperativnih zapletov, vendar je trenutna številka bolnikov prenizka, tako da je za natančno oceno še prezgodaj.

> *Robotska kirurgija ima svetlo prihodnost, v sedanjosti pa bi se morali večkrat zavedati oziroma opomniti, da smo del zelo uspešne hiše, kar nam priznavajo številni uveljavljeni centri v tujini. Hkrati pa bi moral biti to tudi signal za vse tiste, ki odločajo o tem, da naši ustanovi zagotovijo ustrezne in primerne delovne pogoje.* ▪

TRANSKATETRSKA VSTAVITEV MITRALNE ZAKLOPKE predstavlja nov mejnik za srčne bolnike

19. oktobra 2022 sta bili v UKC Ljubljana opravljeni prvi transkatetrski implantaciji umetne zaklopke na mesto obolele mitralne zaklopke. Tovrstni poseg predstavlja nov mejnik pri zdravljenju slovenskih bolnikov, saj v tem primeru ni potrebna uporaba naprave za zunajtelesni krvni obtok, prav tako pa je pristop možen preko bistveno manjše rane na levi strani prsnega koša.

Priprava na uvedbo metode v Sloveniji je trajala dve leti, mogoča pa je bila le zaradi izjemnega interdisciplinarnega sodelovanja zdravstvenih delavcev in vodstva KO za srčno in žilno kirurgijo, KO za kardiologijo, KO za radiologijo, KO za anesteziologijo ter podpore uprave in strokovnega vodstva UKC Ljubljana.

> *Uvedba metode je zajemala začetne priprave, pridobitev dovoljenj, šolanje, izbor bolnikov in na koncu samo izvedbo, ki tako predstavlja veliko pridobitev za bolnike, hkrati pa je tudi pomemben strokovni napredek v svetu sicer že uveljavljene inštitucije UKC Ljubljana.*

Ekipo, ki je sodelovala pri posegih, so sestavljali: vodja programa, kardiokirurg dr. Nikola Lakič, dr. med., vodja interventnih kardiologov prof.dr. **Matjaž Bunc**, dr. med., kardiokirurginja Tadeja Kolar, dr. med., kardiologinja dr. **Katja Ažman Juvan**, dr. med., kardiologinja dr. **Mojca Bervar**, dr. med., anesteziologinja **Urška Žerjav**, dr. med., anesteziolog **Dejan Pirc**, dr. med., inštrumentarka Mojca Podlogar, dipl. m. s., inštrumentar **Andraž Šubic**, dipl. zn., inštrumentarka **Dora Jurčič Slapšak**, dipl. m. s., inštrumentarka **Urška Bradeško**, dipl. m. s., anestezološki tehnik Iztok Kovačec, dipl. zn., anestezološki tehnik **Zlatko Grubešić**, dipl. zn., perfuzionist **Čazim Mehić**, dipl. zn., radiološki inženir **Matevž Čadej**, dipl. inž. rad., ter radiološki inženir **Andrej Lišič**, dipl. inž. rad.

Slika 1: Transkatetrska mitralna zaklopka.

Pri človeku so transkatetrsko vstavitev mitralne zaklopke (TMVR) prvič opravili leta 2013. TMVR se je razvijala in do danes so tovrsten poseg opravili že pri okoli 1100 bolnikih v 98 svetovnih centrih, kar UKC Ljubljana postavlja ob bok najnaprednejšim centrom na svetu.

Tako se v UKC Ljubljana standardnemu kirurškemu zdravljenju bolezni vseh zaklopk (aortne, mitralne, trikuspidalne in pulmonalne), uveljavljenim metodam perkutanega zdravljenja zožitve aortne zaklopke (TAVI), puščanju trikuspidalne zaklopke (trikuspidalna sponka, TriClip) ter puščanju mitralne zaklopke (mitralna sponka, MitralClip) zdaj pridružuje še TMVR. Z novo metodo smo še dodatno dopolnili nabor načinov zdravljenja.

S TMVR bomo zdravili bolnike, pri katerih kirurško zdravljenje in zdravljenje z mitralno sponko nista primerna oziroma predstavljata preveliko tveganje. Predvidevamo, da bo takšno vrsto zdravljenja letno potrebovalo do 10 ljudi.

Pri zdravljenju v UKC Ljubljana smo uporabili trenutno edino komercialno razpoložljivo zaklopko podjetja Abbott, ki se imenuje Tendyne. Sestavljena je iz štirih delov – zunanjega ogrodja, biološke zaklopke, pritrditvene vrvice in sidra.

Bolniki so med tovrstnim posegom v splošni anesteziji. Sam poseg vstavitve zaklopke Tendyne zajema rez, dolg približno 8 centimetrov, ki ga napravimo v 5. ali 6. medrebrju na levi strani prsnega koša. S tem je omogočen dostop do vrha levega prekata, preko katerega z vodilom vstavimo zaklopko Tendyne v obolelo mitralno zaklopko. Potem, ko z ultrazvokom srca in fluoroskopijo potrdimo, da je položaj v srcu ustrezen, zaklopko razpnemo. S posebnim mehanizmom na zunanji strani levega ventrikla zasidramo vrvico, ki skrbi, da zaklopka ostane na pravem mestu v srcu.

Oba obravnavana bolnika po posegu okrevata dobro.

> *Uvedba te metode tlakuje pot novim izboljšavam in metodam, ki jih bo bližnja prihodnost nedvomno prinesla. S tem bosta omogočena večja varnost in učinkovitejše zdravljenje za bolnike.* ▪

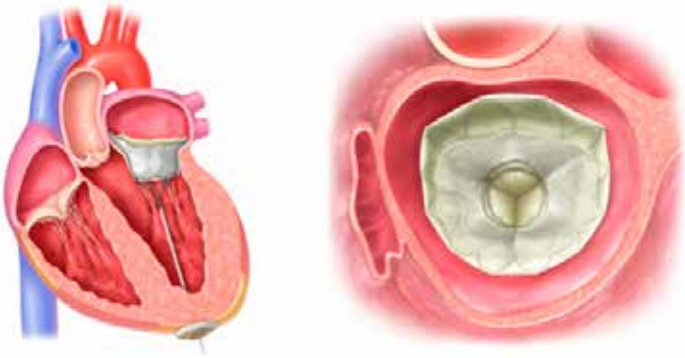

Slika 2: Položaj transkatetrske mitralne zaklopke v srcu.

Nov znanstveni napredek pri NEINVAZIVNEM SPREMLJANJU STANJA PRESAJENE LEDVICE

Slovenski raziskovalci pod vodstvom prof. dr. Mihe Arnola (UKC Ljubljana, KO za nefrologijo) in izr. prof. dr. Metke Lenassi (UL Medicinska fakulteta, Inštitut za biokemijo in molekularno genetiko) so prvi pokazali povezavo med vezikularno DNA v urinu in okvaro presajene ledvice (J. Extracell. Vesicles).

Kljub napredku pri zdravljenju končne odpovedi ledvic s transplantacijo ledvice neprepoznana okvara presadka vodi v slabše dolgoročno preživetje. Zunajcelični vezikli so novoodkrita skupina bioloških membranskih nanodelcev v telesnih tekočinah, ki imajo izjemen klinični potencial za neinvazivno spremljanje stanja tkiv in organov.

V klinični študiji, objavljeni v prestižni reviji Journal of Extracellular Vesicles (faktor vpliva 17,3), so raziskovalci prvi preučili uporabnost DNA, vezane na zunajcelične vezikle v urinu, kot neinvazivnega biološkega označevalca okvare presajene ledvice. Opisani pristop omogoča specifično in visoko občutljivo zaznavanje darovalčeve DNA na podlagi genotipskih razlik s prejemnikovo DNA.

Povezava do članka:

Z elektronsko mikroskopijo in biokemijski testi so tudi prvi pokazali, da je na površino veziklov v urinu vezana dvoverižna DNA, kar jo ščiti pred razgradnjo. Bolniki, pri katerih je biopsija pokazala okvaro presadka, so v urinu imeli značilno večje vezikle, na katere je bilo vezane več DNA. S kapljično digitalno verižno reakcijo s polimerazo so dodatno pokazali, da je del te vezikularne DNA darovalčeve. Vezikularna DNA je bila značilno povezana z obsegom vnetnih procesov v presadku in je lahko ločila med z limfociti T posredovano in s protitelesi posredovano zavrnitvijo, ki imata različno zdravljenje in prognozo.

> *S tem so raziskovalci pokazali, da ima vezikularna DNA v urinu velik potencial za dolgoročno neinvazivno spremljanje stanja presajene ledvice, doprinesli pa so tudi k temeljnemu znanju o lastnostih novoodkritega tovora DNA zunajceličnih veziklov v urinu.*

Raziskavo pod vodstvom prof. dr. Mihe Arnola in izr. prof. dr. Metke Lenassi so izvedli na Kliničnem oddelku za nefrologijo UKC Ljubljana, Inštitutu za biokemijo in molekularno genetiko in Inštitutu za patologijo Medicinske fakultete UL ter na Oddelku za biotehnologijo in sistemsko biologijo Nacionalnega inštituta za biologijo. Pomembno delo sta opravili mlada raziskovalka KO za nefrologijo UKC Ljubljana Ivana Sedej in postdoktorska raziskovalka Nacionalnega inštituta za biologijo Maja Štalekar. ▪

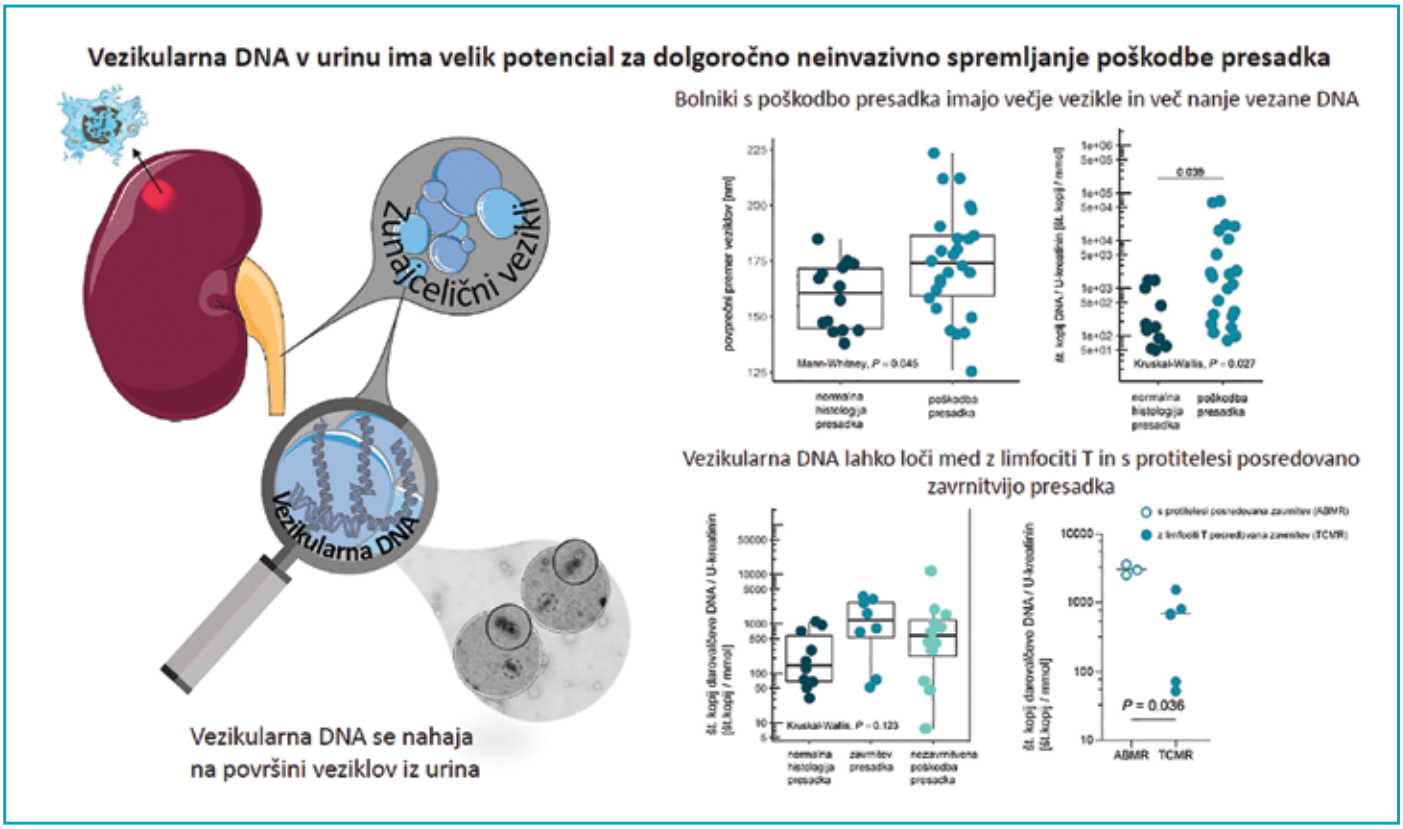

STROKOVNO

Vesna Fujs, Martina Zorko Kodelja (Direkcija, Področje za analitiko in razvoj ZZZS)

Z novim letom novi projekti – posodobitev SPP v Sloveniji

SPP (skupine primerljivih primerov) je prevod angleškega izraza Diagnosis Related Groups (DRG). Poenostavljeno rečeno je sistem SPP način razvrščanja bolnikov v skupine, za katere porabimo podobno količino virov, podlaga za razvrščanje bolnikov pa so statistične analize kliničnih podatkov in podatkov o porabi virov velikih vzorcev bolnikov. Sistem SPP se je razvil v zgodnjih 80. letih kot odgovor na naraščajoče stroške bolnišnic in krčenje zdravstvenih proračunov.

Akutna bolnišnična obravnava je največji porabnik finančnih sredstev v vseh zdravstvenih sistemih, tudi v Sloveniji. V Sloveniji je v letu 2019 storitve akutne bolnišnične obravnave na podlagi SPP evidentiralo 29 izvajalcev zdravstvenih storitev, od tega 19 javnih bolnišnic in 10 zasebnih izvajalcev. Izdatki za opravljene storitve (brez ločeno zaračunljivega materiala in brez dragih bolnišničnih zdravil) predstavljajo 40 % vseh izdatkov obveznega zdravstvenega zavarovanja za zdravstvene storitve (približno 655 mio € letno).

> *„Zdravstveni delavci se vsakodnevno po svojih najboljših močeh trudijo, da bi pacientom zagotovili najboljšo celovito oskrbo in ustrezno evidentiranje opravljenega dela je pri tem zelo pomembno. V ta namen UKC Ljubljana tako kot druge slovenske bolnišnice že vrsto let uporablja klasifikacijo SPP (Skupine primerljivih primerov) za pravilno kodiranje diagnoz in posegov ter pravilno zaračunavanje opravljenih storitev.*

V Sloveniji se sistem SPP uporablja od leta 2004. Takrat je bil kupljen in uveden avstralski sistem SPP (Australian refined – diagnosis related groups – AR-DRG v4.2), ki je bil v primerjavi z drugimi ocenjen kot najboljši. V letu 2013 je bil izveden prehod na novejšo verzijo avstralskega sistema (klasifikacija diagnoz in posegov AR-DRG v6). V Sloveniji trenutno poteka priprava na uvajanje 11. verzije klasifikacije diagnoz in posegov ter 10. verzije razvrščevalnika AR-DRG v10. Gre za zelo zahteven projekt, ki bo v UKC Ljubljana zahteval številne usklajene dejavnosti.

SPP (AR-DRG) sistem, kot ga posodobljenega uvajamo v letu 2023, je sestavljen iz naslednjih komponent:

- Seznam (šifrant) SPP-jev v10,
- Mednarodna klasifikacija bolezni (ICD-10-AM v11),
- Klasifikacija terapevtskih in diagnostičnih postopkov (ACHI v11),
- Standardi kodiranja (ACS v11),
- Razvrščevalnik (grouper v10), ki ga bo priskrbela ZZZS.

V prihodnjem letu se tako obetajo številne novosti na področju SPP. Z novostmi se bodo morali seznaniti ne samo na novo zaposleni, ki se vključujejo v delo z medicinsko dokumentacijo v UKC Ljubljana (medicinske sestre, zdravniki, specializanti, administratorji), temveč tudi vsi, ki so trenutno vključeni v delo z medicinsko dokumentacijo.

Za pravilno delovanje sistema skupin primerljivih primerov (v nadaljevanju SPP), na katerem temelji financiranje slovenskih bolnišnic, je pomembno redno obdobno prilagajanje uteži spremembam v procesih zdravljenja in porabljenih virih, ob tem pa tudi kontinuirano vzdrževanje ter posodabljanje sistema SPP. Sistem SPP je v Sloveniji operativen že 17 let, a infrastruktura in postopki za vzdrževanje še niso bili v celoti vzpostavljeni, zato je Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju ZZZS) lani začel izvajati projekt »Vzpostavitev celovitega upravljanja sistema SPP«.

V pripravljalnem obdobju so na ZZZS v sodelovanju s svetovalcem Michaelom Wilkejem iz Inspiring Health GmbH pripravili primerjalno analizo različnih SPP sistemov (avstralski, nemški, nordijski). Primerjali so strošek licenc, možnosti samostojnega upravljanja, možnosti primerjave z obstoječim sistemom, število SPP-jev v posameznem sistemu ... Analizo so predstavili partnerjem pri projektu, ki so se odločili, da v Sloveniji ostanemo pri avstralskem sistemu, saj bi uvedba katerega koli drugega SPP sistema terjala preveč dela in časa (pregled, prevod, prilagoditev, križni šifranti), ki jih po trenutni časovnici nismo imeli na voljo. Zavedati se je treba, da bi zamenjava klasifikacij pomembno vplivala na vse ravni zdravstva, saj se klasifikacije uporabljajo za statistično poročanje na vseh ravneh zdravstva, ne samo za SPP-je. Medtem ko imajo večje države (npr. Nemčija, Francija, ZDA, Kanada) sredstva in kadre za razvoj in vzdrževanje lastnih SPP sistemov, se manjše države, ki te možnosti nimajo, zato raje odločajo za nakup obstoječega SPP sistema.

Avstralski sistem se sicer uporablja v več državah v regiji: Bosna in Hercegovina, Srbija, Črna gora, Makedonija. Prav tako ga že od leta 2003 uporabljajo Irci, ki imajo podobno pot posodabljanja sistema SPP kot Slovenija. V zadnjih letih pa se avstralski sistem uvaja v državah, ki se šele lotevajo uvedbe SPP-jev, npr. Savdska Arabija, Katar, Singapur.

Namen SPP projektnih aktivnosti v Sloveniji je v sodelovanju z drugimi deležniki opredeliti, vzpostaviti, preizkusiti in uvesti infrastrukturo in postopke, ki bodo omogočili celovito dolgoročno upravljanje sistema SPP, vključno z njegovim nadaljnjim razvojem in rednimi nadgradnjami. Eni izmed ciljev projekta so tudi pridobitev, uvedba in obvladanje programske opreme za preračunavanje uteži na podlagi podatkov o opravljenih storitvah v bolnišnicah in zabeleženih stroških.

Takšna programska oprema bo omogočila, da se obdobno zbrani podatki o opravljenih storitvah in stroških prečistijo ter na podlagi teh podatkov preračunajo nove uteži, ki bodo odražale dejansko razmerje med stroški dela in materiala v stroških zdravstvene storitve. Tako bo omogočeno pravično plačevanje bolnišnicam za opravljene storitve, upoštevajoč lokalne razmere v Sloveniji.

ZZZS je 21. in 22. novembra 2022 organiziral izobraževanje za koderje, kjer so bile predstavljene novosti v standardih kodiranja verzije 11. Na izobraževanje so bile povabljene vse bolnišnice in zasebni izvajalci storitev akutne bolnišnične obravnave, na ločeno delavnico pa tudi nadzorni zdravniki ZZZS ter predstavniki NIJZ. Bolnišnice so na izobraževanje prijavile osebe, ki prevedejo zapise iz zdravstvenega kartona v šifre iz klasifikacij in jih pripravijo za vnos v razvrščevalnik.

Izobraževanje je vodila **Anna Coote** iz Avstralije. Ga. Coote iz podjetja eHealth Education iz Avstralije ima več kot 30 let izkušenj s kliničnim kodiranjem, nadzorom kodiranja in izvajanjem izobraževanj s tega področja v Avstraliji in drugod po svetu.

Vir: Products and licenses | IHACPA, ZZZS ▪

Prelomen dosežek maksilofacialnih kirurgov UKCL

V koraku z najboljšimi ortognatskimi centri v svetovnem merilu

Na KO za maksilofacialno in oralno kirurgijo so 19. decembra 2022 prvič v Sloveniji in tudi širše v tem delu Evrope operirali pacientko s hudo skeletno čeljustno nepravilnostjo z uporabo individualnih implantatov in vodil. Opravili so premik obeh čeljusti za popravo skeletne nepravilnosti.

Ekipa iz operacijske dvorane: David Vozlič, dr. med., dr. dent. med., Maja Petrovčič, dipl. m. s., asist. Mojca Knez, dr. med., dr. dent. med., prim. Snežana Žarković, dr. med. in asist. Žiga Kovačič, dr. dent. med.

Ortognatska kirurgija omogoča pacientom poleg ureditve griza, kar je bila paradigma pred 10 leti, tudi ustrezne obrazne »poteze« in položaj aerodigestivnega trakta. S tem se pacientu omogočijo normalno prehranjevanje, govor in dihanje. Rezultat pomembno vpliva tudi na samopodobo in samozavest, ki sta pomembni komponenti duševnega zdravja vsakega posameznika.

Ortognatska kirurgija je doživela velike premike s 3D in CAD/CAM tehnologijo. Individualni implantati pa so v maksilofacialni kirurgiji odgovor na izziv personalizirane medicine. Pomenijo še korak naprej – omogočajo natančnejše načrtovanje operacij, krajši operativni čas in boljše estetske rezultate.

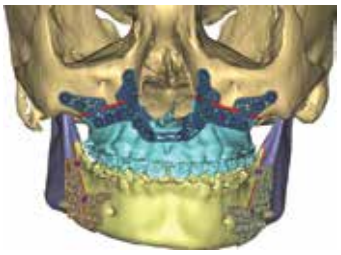

Poseg so na daljavo načrtovali s podjetjem Materialise, ki je vodilno v 3D načrtovanju in tiskanju na svetu. Kritje stroškov načrtovanja in materiala je omogočilo slovensko podjetje Metalka media d.o.o., ki v sodelovanju s KO za maksilofacialno in oralno kirurgijo že vrsto let omogoča razvoj stroke. Poseg na pacientki so izvedli asist. Žiga Kovačič, dr. dent. med., Mojca Knez, dr. med., dr. dent. med. in David Vozlič, dr. med., dr. dent. med.

Omenjeni trije kirurgi so zadnja leta posvetili razvoju in napredku ortognatske kirurgije v Sloveniji. Izobraževali so se pri največjih svetovnih strokovnjakih v tujini in uspeli premakniti meje ortognatske kirurgije v smislu krajšega operativnega časa, zmanjšanja pooperativnih zapletov in izboljšanja estetskega rezultata. Z aktualnim posegom so se približali standardom najboljših ortognatskih centrov v svetu. ▪

izr. prof. dr. Dimitrij Kuhelj, dr. med., predstojnik Kliničnega inštituta za radiologijo

UKC Ljubljana sodeluje pri projektu i-Violin, sofinanciranem od EU

Klinični inštitut za radiologijo UKCL (KIR) sodeluje kot eden izmed desetih partnerjev v evropskem projektu, ki ga sofinancira EU. V projekt so vključeni tudi centri iz Avstrije, Nemčije, Portugalske, Grčije, Hrvaške, Belgije, Irske in Finske. Projekt temelji na rezultatih raziskav pod okriljem kampanje Eurosafe Imaging, ki je pokazala velike razlike v slikovni obravnavi onkoloških bolnikov med posameznimi članicami EU.

Cilj projekta je izdelava ter uskladitev slikovnih diagnostičnih projektov pri obravnavi onkoloških bolnikov v EU z namenom doseganja njihove čim večje homogenosti v državah članicah. Projekt se osredotoča na izboljšanje ter uskladitev računalniško-tomografske (CT) obravnave bolnikov s spremembami v področju prsnega koša, trebuha in medenice.

Podatki o projektu

- Koordinator: EIBIR – European Institute for Biomedical Imaging Research
- Število partnerjev: 10
- Pričetek: 1. september 2022
- Zaključek: 31. avgust 2024
- Financiranje: Sofinanciran je s strani EU pod EU4Health programom 2021-2027. EU4H-2021-PJ-03 sredstva, ki so namenjena projektu za zagotavljanje kakovosti in varnosti radiološke tehnologije pri diagnosticiranju in zdravljenju raka.
- Proračun projekta: 1,172, 487.81 EUR
- Povezava do projekta: www.eibir.org/projects/i-violin/

Namen projekta je znižati dozno obremenitev pacientov ob ustrezni sliki, ki omogoča odkrivanje in sledenje bolezni ter spremljanje posledic zdravljenja. Ustvarjena bo evropska podatkovna baza za CT posnetke, ki bodo pridobljeni z različnimi parametri in z ustreznimi indikatorji o dozi sevanja in kakovosti CT posnetkov. S pomočjo teh podatkov bodo ustvarjena in podana priporočila za optimizacijo.

Projekt bo potekal v sedmih delovnih paketih; KIR je vključen v pakete 2-7. Gostil bo tudi eno od treh delavnic, ki bodo izvedene v Sloveniji, Belgiji in na Hrvaškem. Hkrati bo poskrbel za testiranje standardiziranih protokolov za obravnavo onkoloških bolnikov na CT diagnostiki v izbranih slovenskih bolnišnicah v vseh regijah.

Pri projektu bomo sodelovali radiologi, radiološki inženirji ter medicinski fiziki. ▪

Bela palica: čudovit, a hkrati zahteven pripomoček

Po svetovnem dnevu vida (13. oktobra) in pred mednarodnim dnevom bele palice (15. oktobra) – dogodkoma, ko še bolj kot običajno ozaveščamo posameznike ter širšo javnost o pomenu zdravja oči ter o beli palici kot simbolu večje samostojnosti oseb s slepoto in slabovidnostjo – so v Nacionalnem centru za celovito rehabilitacijo slepih in slabovidnih (NC CRSS) v 2. nadstropju Očesne klinike UKC Ljubljana priredili dan odprtih vrat.

Tiflopedagogi so predstavili načine, kako spremljati osebe s slepoto ali slabovidnostjo, obiskovalci pa so lahko preizkusili hojo po poligonu z ovirami s prevezo, si nadeli simulacijska očala različnih vrst izgube vida in opravili praktični preizkus rabe bele palice. Medicinske sestre in zdravniki ter psihologi in socialna delavka so predstavili svoje obravnave oseb s slepoto in slabovidnostjo ter pojasnili, koga in kdaj napotiti v NC CRSS. Na voljo je bil tudi preizkus specialnih optičnih pripomočkov in elektronskih pripomočkov z govorno sintezo in s povečavami zaslonske slike. ▪

Zlata plaketa UL za prof. Hawlino

Prof. dr. **Marko Hawlina**, dr. med., mednarodno uveljavljen strokovnjak na področju genetskih boleznih mrežnice in nevrooftalmologije, ki deluje na Očesni kliniki UKCL, je 29. novembra 2022 prejel zlato plaketo za izjemne zasluge pri razvijanju znanstvenega, pedagoškega, umetniškega ustvarjanja Univerze v Ljubljani in za krepitev njenega ugleda. ▪

Skupno stališče stroke o t. i. *SINDROMU IRLEN*

Obstoj t. i. sindroma Irlen oz. skotopičnega sindroma ni dokazan, težave, ki mu jih pripisujejo, pa so lahko simptomi pomembnih zdravstvenih težav s potencialno resnimi posledicami, opozarjajo strokovnjaki, ki se pri obravnavi otrok in mladostnikov vse pogosteje srečujejo s to "diagnozo" motnje vizualnega procesiranja informacij.

Preberite več na:

Tadeja Krišelj, Maja Medvešček Smrekar, Bojan Veberič

30 let šole enterostomalne terapije v UKCL

UKC Ljubljana je v sodelovanju z Zbornico zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zvezo strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov in s Sekcijo medicinskih sester v enterostomalni terapiji v času od 13. septembra 2021 do 24. novembra 2022 organiziral 8. šolo enterostomalne terapije. Letos mineva 30 let, odkar je bilo v Sloveniji organizirano prvo funkcionalno izobraževanje šola ET.

Ob zaključku izobraževanja udeleženci izdelajo raziskovalno nalogo ter opravijo praktično in teoretično preverjanje znanja. Udeleženci ob zaključku prejmejo certifikat, ki je priznan v evropskem in svetovnem merilu. Vsem udeležencem, ki so uspešno zaključili šolo ET, iskreno čestitamo in jim želimo, da bi s svojim strokovnim znanjem in entuziazmom pripomogli k celoviti in kakovostni obravnavi pacientov ter racionalni rabi medicinsko tehničnih pripomočkov in materiala.

Prof. dr. **Pavle Košorok**, dr. med., je bil leta 1990 pobudnik izobraževanja medicinskih sester za področje enterostomalne terapije. Udeležil se je 1. svetovnega kongresa enterostomalnih terapevtov v Milanu. Zanj je bilo to srečanje prelomno, saj je tam srečal gospo Normo Gill iz Clevelanda. Njo je profesor Turnbull prosil, da je na oddelku ostala kot laični terapevt. Ker je bila operirana zaradi ulceroznega kolitisa, je opazil, da je pri negi svoje ileostome zelo spretna. Imela je namreč izkušnje z negovanjem svoje babice. Bila je dober organizator in pobudnik svetovnega gibanja za enterostomalno terapijo in je ustanovila šolo za enterostomalne terapevte. Gospa Norma Gill je prof. dr. Košoroka, dr. med., povabila na 3. svetovni kongres v Cleveland. Na podlagi ponujene štipendije za izobraževanje ene medicinske sestre na področju enterostomalne terapije je v Cleveland odšla gospa Metka Zima. Postala je prva uradna enterostomalna terapevtka v Jugoslaviji. Leta 1990 se je te šole udeležil tudi prof. dr. Pavle Košorok, dr. med., z namenom, da tako šolo ustanovijo tudi v Jugoslaviji. V času šolanja je potekal kongres enterostomalnih terapevtov v Torontu, na katerem je bila kot enakopravna članica izbrana tudi Jugoslavija. Na osnovi tega izobraževanja in po njihovem načrtu je profesor napisal program šole, ki je bil prilagojen našim razmeram, in ga predstavil glavni medicinski sestri Kliničnega centra. Trajalo je nekaj časa, da so program izobraževanja enterostomalnih terapevtov umestili v okvire takratnega republiškega izobraževanja. Šola je bila potrjena in Slovenija je bila sprejeta v mednarodno združenje WCET (World Council of Enterostomal Therapists). Prva šola ET je bila v UKC Ljubljana izvedena leta 1992. ▪

»Tu pade ali obstane slovensko zdravstvo«

Premier Golob na obisku v UKCL

Predsednik vlade Robert Golob in minister za zdravje Danijel Bešič Loredan sta 23. novembra 2022 obiskala UKC Ljubljana in si skupaj z generalnim direktorjem UKCL Markom Jugom in strokovno direktorico Jadranko Buturović Ponikvar ogledala največjo zdravstveno ustanovo v državi.

»Danes je simboličen dan, ko začnemo obravnavati razvojne projekte v zdravstvu,« je po obisku povedal premier in nadaljeval, da je v UKC-ju zbranega največ znanja na enem mestu.

»Naša dolžnost kot politike je, da to znanje zdaj nadgradimo tudi z ustreznimi materialnimi in prostorskimi pogoji. Na vseh oddelkih, ki smo jih obiskali, sem slišal besede: 'Ponosni smo, da delamo tukaj.' To je nekaj, česar se ne da kupiti, ne smemo pa tega zapraviti. To naj bo naša skupna zaveza.«

Golob meni, da je dolžnost vlade, da s sredstvi, ki so na voljo, začnejo ustrezne projekte in jih potem tudi dokončajo. Napovedal je, da bodo nekateri projekti dokončani v prvem, nekateri pa v drugem mandatu.

Minister za zdravje Bešič Loredan je dejal, da je ljubljanski UKC najpomembnejša zdravstvena in tudi učna ustanova v državi. Napovedal je, da se bodo po hitrem postopku lotili tako urejanja finančnih zadev kot prenove – meni, da je mogoče zelo hitro prenoviti glavno stavbo UKC-ja in narediti načrt njegovega razvoja.

Vlada je evropska sredstva za energetsko sanacijo preusmerila v druge projekte, saj morajo biti porabljena do konca novembra 2023. Obnovo glavne stavbe UKC-ja bodo zato financirali iz proračuna. Minister je povedal, da se bo po projekcijah zunanje in notranje obnove projekt podražil za približno 15 milijonov evrov, kar je že predvideno v rebalansu proračuna.

V. d. generalnega direktorja UKCL **Jug** se je predsedniku vlade in ministru zahvalil za obisk in dejal, da je klinični center zelo velika ustanova in verjetno eden ključnih stebrov slovenskega zdravstva. *"Ali bo klinični center stal ali padel, bo pomenilo, ali bo obstalo slovensko zdravstvo,"* meni. ▪

Plaketa požrtvovalnemu DEJANU DOBERŠKU

Med letošnjimi prejemniki plakete Državnega sveta najzaslužnejšim prostovoljkam in prostovoljcem za leto 2022 je tudi naš sodelavec Dejan Doberšek. Plaketo je prejel za svoje dolgoletno prostovoljno humanitarno delo v ambulanti za osebe brez zdravstvenega zavarovanja.

"Dejan Doberšek že dvajset let prostovoljno sodeluje v ambulanti s posvetovalnico za osebe brez zdravstvenega zavarovanja – Pro bono ambulanta. V ambulanti je opravljal delo zdravstvenega tehnika, ki je vsebovalo sprejem pacientov, naročanje na specialistične preglede, razdeljevanje terapije, sodelovanje z diagnostično-terapevtskih postopkih in posegih, zdravstveno vzgojno delo, sodelovanje z drugimi izvajalci zdravstvenih storitev," piše v obrazložitvi priznanja.

Delo v pro bono ambulanti Doberšek opravlja poleg svojih rednih delovnih obveznosti strokovnega vodje zdravstvene nege na Nevrološki kliniki UKC Ljubljana ter dejavnega strokovnega dela v Zbornici zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije, za paciente pro bono ambulante pa je njegov telefon dosegljiv 24 ur na dan. ▪

KUD PRIČARAL PRAZNIČNO VZDUŠJE

Kulturno-umetniško društvo Kliničnega centra in Medicinske fakultete dr. Lojz Kraigher je 20. decembra priredilo praznično prireditev za bolnike in zaposlene v UKCL. Na odprtju razstave umetnikov Likovne skupine Leon Koporc in Ustvarjalcev upodabljajočih umetnosti v Dolenčevi in Taborjevi galeriji sta nastopili zasedbi Camerata medica in Vox Medicorum.

Rudolf Bunc, mag. var., dipl. var. inž., vodja SVZD; Sebastjan Šenk, inž. vok., vodja GE

Vaja PRIPRAVLJENI NA POŽAR

V petek, 14. oktobra 2022, ob 9. uri, je v stavbi Pediatrične klinike UKCL potekala večja gasilska vaja z naslovom Pripravljeni na požar, ki sta jo organizirali Služba za varnost in zdravje pri delu z Gasilsko enoto in Pediatrična klinika UKCL.

Namen vaje je bil kar najbolj realno ugotoviti usposobljenost bolnišničnega osebja za ukrepanje v primeru požara, vodenja evakuacije, reševanja otrok ter izvedbe vertikalne in popolne evakuacije vseh, ki se nahajajo v stavbi Pediatrične klinike UKCL.

Na vaji so poleg zaposlenih v Pediatrični kliniki in Službi za varnost in zdravje pri delu z Gasilsko enoto UKCL sodelovali tudi gasilci Gasilske brigade Ljubljana, Policija, Regijski center za obveščanje Ljubljana, Dispečerski služba zdravstva Ljubljana, Reševalna postaja Ljubljana ter zaposleni v Službi za korporativno varnost in Tehnično-vzdrževalnem sektorju UKCL.

> *Izvedena vertikalna in kasneje popolna evakuacija otrok, staršev in večine vseh, ki so se nahajali v stavi Pediatrične klinike UKCL, je potekala s strani zaposlenih nemoteno oz. brez večjih težav, pri čemer velja vertikalna evakuacija za enega najtežjih načinov premeščanja bolnikov v nižja nadstropja oz. na varno mesto pred objektom.*

Na vaji je bilo ugotovljeno, da so se zaposleni v Pediatrični kliniki UKCL nanjo dobro pripravili, prav tako podporne službe, in jo tudi odlično izvedli. Iz objekta se je tako varno evakuiralo skupaj 252 oseb. Med njimi so bili tudi otroci in starši, ki so sami izrazili žejo, da bi sodelovali na vaji. Zaposleni v Službi za varnost in zdravje pri delu in Gasilski enoti smo mnenja, da so zaposleni v Pediatrični kliniki UKCL hitro in pravilno izvedli vertikalno ter kasneje popolno evakuacijo oseb iz objekta.

Po končani vaji sta bila za otroke, ki so bili tega dne v bolnišnici in so sodelovali pri vaji, organizirana tudi ogled in predstavitev reševalnih, policijskih in gasilskih vozil. Nad predstavitvijo so bili otroci zelo navdušeni, saj je bilo za nekatere to prvo srečanje z njimi. Še posebej pa so se otroci razveselili skromnega darila, kartonaste sestavljanke, iz katere so lahko izdelali in kasneje pobarvali gasilsko kapo.

Žal pa ne potekajo vse požarne vaje in vaje evakuacij v vseh objektih UKCL tako skrbno. Prav tako niso vsi objekti UKCL zgrajeni v skladu z zakonodajo s področja požarne varnosti in niso opremljeni s sodobnimi sistemi za zagotavljanje požarne varnosti (javljalniki požara, odvod dima in toplote, varnostna razsvetljava, požarne ločitve, požarna vrata), ali ti sistemi niso ustrezno vzdrževani. Zato je pomembno, da se na nivoju UKCL in posameznih OE zagotovijo finančna sredstva za sanacijo objektov, ki niso opremljeni z navede-

nimi sistemi za zagotavljanje požarne varnosti, prav tako pa se morajo opravljati redna vzdrževanja, zagotoviti brezhibnost objektov z vidika požarne varnosti ter varnosti in zdravja pri delu ter poskrbeti za periodično izvajanje požarnih vaj in vaj evakuacije.

“ Zaradi epidemioloških razmer in preprečevanja prenosa okužb je bila evakuacija bolnikov izvedena v bistveno zmanjšanem obsegu. V času požarne vaje so vse obravnave bolnih otrok na kliniki potekale nemoteno. ▪

Video utrinke z vaje, ki jih je v objektiv ujel gasilec Ivan Marjanović, si oglejte na tej povezavi:

https://www.youtube.com/watch?v=J03fZm84jaI&t=100s

Priznanje Varensvet za reševalca nujne medicinske pomoči leta 2021

Reševalec **Robert Sabol**, dipl. zn., ki je zaposlen na Reševalni postaji UKCL, je prejemnik priznanja Varensvet za reševalca nujne medicinske pomoči leta 2021. Nagrado so mu podelili na 6. Dnevih nacionalne varnosti 2022 v Državnem svetu RS.

Zanimiv pogovor z g. Sabolom lahko preberete na:
http://www.varensvet.si/robert-sabol-prejemnik-priznanja-varensvet-za-resevalca-nujne-medicinske-pomoci-leta-2021/

"Jaz kot reševalec in davkoplačevalec želim in pričakujem, da imamo vsi slovenski davkoplačevalci enake možnosti za preživetje, saj za to tudi pošteno plačujemo premije v zdravstveno blagajno. Delati na enak način kot vsa ta leta in pričakovati neko spremembo pa je neumnost. Zato je čas za 'zlati rez' in reorganizacijo helikopterske reševalne službe, pri čemer z veseljem pomagam z znanjem, izkušnjami in predlogi," je povedal ob tej priložnosti.

Eden izmed razlogov za prejem priznanja je njegovo izjemno prizadevanje za sodoben način reševanja ljudi v Sloveniji s helikopterjem, je tudi edini nosilec licence za HEMS TCM (Helicopter Emergency Medical Service Technical Crew Member) v državi. ▪

Prižig prazničnih lučk s predsednico parlamenta

Božično-novoletni prazniki pomenijo čas upanja, ljubezni, sreče, veselja in želja, ki jih želimo deliti z najbližjimi. Da bi bolnikom in zdravstvenemu osebju, ki skrbi za najbolj bolne, pričarali praznično vzdušje, je družba Slovenski državni gozdovi d.o.o. (SiDG) drugo leto zapored bolnišnicam podarila božične smreke.

5. decembra, na predvečer Miklavževega godu, smo tako pred vhodom v glavno stavbo UKCL postavili veliko božično smreko iz kočevskih gozdov in slavnostno prižigali praznične lučke. Na dogodku je v. d. generalnega direktorja UKC Ljubljana doc. dr. Marko Jug, dr. med. gostil predsednico državnega zbora mag. Urško Klakočar Zupančič in glavnega direktorja SiDG Matjaža Juvančiča.

Po prižigu lučk smo se pogreli z božičnim čajem, ki so nam ga skuhali zaposleni v naši kuhinji, in se posladkali s piškoti izpod njihovih veščih rok. Da boste lahko med prazniki tudi doma zavihali rokave in razvajali najbližje, so nam razkrili svoj doslej skrbno varovani recept za čokoladne razpokančke. ▪

ČOKOLADNI RAZPOKANČKI

- 90 G MASLA
- 120 G SLADKORJA V PRAHU
- 1 ŽLIČKA VANILJEVEGA SLADKORJA
- 400 G MOKE
- 20 G KAKAVA V PRAHU
- POL ZAVOJČKA PECILNEGA PRAŠKA
- 200 G ČOKOLADE
- 3 JAJCA
- RUM

JAJCA IN SLADKOR PENASTO STEPEMO. DODAMO MASLO, RUM, KAKAV, PECILNI, MOKO, ŠČEPEC SOLI TER STOPLJENO ČOKOLADO. TESTO NAJ POČIVA VSAJ 30 MINUT V HLADILNIKU. KROGLICE PRED PEKO POVALJAMO V SLADKORJU V PRAHU. PEČEMO 15 MINUT NA 180 STOPINJAH CELZIJA.

V AVLI UKCL V PRAZNIČNEM ČASU STOJI LESENA SKRINJA, V KATERI SE NABIRAJO SKRITE ŽELJE ZAPOSLENIH, BOLNIKOV IN OBISKOVALCEV V UPANJU, DA JIH BODO DOBRI MOŽJE V NOVEM LETU ČIM VEČ URESNIČILI. STE VANJO ŽE ODDALI SVOJO?

DONACIJE NA PEDIATRIČNI KLINIKI ne predstavljajo samo finančnih sredstev, ampak tudi neposredne nakupe aparatov, terapevtskih sredstev, knjig, igrač in organizacijo dobrodelnih in športnih dogodkov.

Veseli smo, da večina donatorjev že tradicionalno ostaja med podporniki naše klinike, z njihovim vzorom pa se jim vsako leto pridružujejo tudi novi.

Prav posebna košarkarska tekma

Na košarkarski tekmi med KK Cedevita Olimpija in nemško košarkarsko ekipo Ratiopharm Ulm sta direktor Cedevita Olimpija **Davor Užbinec** in **Anže Droljc**, direktor poslovnega razvoja v podjetju Better, poslovnemu direktorju Pediatrične klinike T**eodorju Žepiču** izročila donacijo, s pomočjo katere bodo na kliniki lažje odkrivali prirojene srčne napake pri otrocih.

Tekma, ki se je odvila v začetku decembra, je bila posebna tudi zato, ker si jo je ogledalo tudi 50 otrok, malih bolnikov s Pediatrične klinike v Ljubljani, in njihovih staršev. Mladi navijači so se po tekmi družili in se fotografirali s člani ekipe KK Cedevita Olimpija.

Novi "avtodom" za male junake in borce

Podjetje Carthago je še pred začetkom prave zime podarilo nov "avtodom" za igrišče za Pediatrično kliniko. Upajo, da bo zelo zaseden z malimi junaki in borci, ki bodo uživali na poti v svet domišljije.

»V vsaki zgodbi rdeča nit povezuje, združuje in zbližuje najrazličnejše akterje – in mislim, da nam to dobro uspeva. Veseli smo nadaljnjega dobrega sodelovanja s Pediatrično kliniko.«

»Z uspešno izvedenim projektom za sabo puščamo enkratne spomine, doživetja, timsko delo in odlično vzdušje, ki jih bo težko ponoviti,« je ob predaji donacije povedala Sandra Županec, direktorica podjetja.

Ko stene zaživijo v novih barvah

Vsako leto se katero od slovenskih podjetji s svojimi zaposlenimi vključi v akcijo beljenja posameznih oddelkov Pediatrične klinike.

V decembru smo skupaj s podjetjem Murexin d.o.o., ki je doniralo barve, in prostovoljci pobelili oddelek otroške psihiatrije.

Za igrivo dopolnitev terapije

Pri mladem slovenskem podjetju **Kookidi** so izpeljali dobrodelno akcijo, v kateri so ves dobiček od prodaje majčk namenili za igrače, ki so jih podarili Pediatrični kliniki Ljubljana.

Razveselile so zaposlene na Kliničnem oddelku za otroško, mladostniško in razvojno nevrologijo, s pridom jih bodo uporabili kot dopolnitev terapije pri njihovih najmlajših bolnikih.

Spust Božičkov s Pediatrične klinike

Navihani Božički so z že tradicionalnim spustom po steklenem pročelju Pediatrične klinike Ljubljana 19. decembra razveselili male bolnike in jih nato še obdarovali.

Za organizacijo prijetnega dogodka na hladno zimsko jutro gre zahvala Hitradiu Center in jamarjem Jamarske reševalne službe Slovenije, ki so oblečeni v Božičke trkali na okna bolnišničnih sobic.

Letos so se jim pridružili tudi gasilci Gasilske brigade Ljubljana, ki so poskrbeli za še bolj vratolomno akcijo, manjkalo pa ni niti znanih obrazov, kakršen je denimo priljubljeni Challe Salle. ▪

Zala Velkavrh, KD Prostorož

ZUNANJI PROSTOR klinik po meri pacientov in zdravstvenih delavcev

Zakaj je pomembno, kako je videti okolica UKC Ljubljana?

Čeprav se zdravljenje odvija znotraj klinik, zunanji prostor ni nepomemben. Če so odprte in zelene površine dobro zasnovane in urejene, lahko izboljšajo počutje zaposlenih in zmanjšajo stres na delovnem mestu.

Študije kažejo, da so pomembne tudi za paciente: manj hrupno okolje prispeva k hitrejšemu okrevanju, stik z naravo blaži psihološki in fizični stres ter niža nivo zaznane bolečine, pogled na zelenje pa lahko celo skrajša čas hospitalizacije. Drevesa in zelene površine hladijo ozračje in prispevajo k boljši mikroklimi, kar je ključno v času podnebnih sprememb in poletnih vročinskih valov.

BOLJŠI PROSTOR POTREBUJEMO ŽE DANES

Ni nujno, da je urejanje zunanjega prostora prepuščeno naključju in čakanju na velike spremembe. Že majhen trg, dodatna klop, svetel paviljon, urejena zelenica in drevo lahko pomembno izboljšajo izkušnjo prostora in uporabnikom pomenijo veliko.

> *„Boljše urejanje zunanjih površin je nujno zaradi blagodejnega učinka na življenja uporabnikov storitev UKCL in zaposlenih, ki so dnevno izpostavljeni izjemnemu stresu. Vse več je namreč dokazov, da slaba zasnova zunanjega okolja škoduje dobremu počutju in ima lahko v nekaterih primerih negativne psihološke in fiziološke učinke na uporabnikov.*

Razstava, ki smo jo pripravili v studiu Prostorož, obsega nekaj idej, s katerimi lahko promenada UKCL, Zaloška cesta, trg pri Urgenci in nabrežje Ljubljanice postanejo bolj prijazni z relativno majhnimi investicijami. Podobnih prostorov je na območju klinik UKCL in Onkološkega inštituta še veliko.

Kljub temu so predlogi, predstavljeni na razstavi, omejeni na pristop urbane akupunkture. Tak pristop ne more in ne sme nadomestiti celovitega načrtovanja in urejanja prostora, lahko pa hitro izboljša počutje uporabnikov zunanjega prostora.

KAJ PA PAVILJON?

Paviljon, ki te dni gosti omenjeno razstavo, bo februarja dobil svežo barvo konstrukcije, oprano streho in pepelnike. Dobi tudi dve okrogli klopi, na katerih bo za sedenje več prostora, kot ga je zdaj. Za razstavo pa je bila odstranjena ograja, ki je zastirala poglede.

Na fotografijah si lahko ogledate vizualizacije javnih prostorov, ki so jih pripravili v KD Prostorož, in nekaj utrinkov z otvoritvenega dogodka, na katerem sta **Zala Velkavrh** in vodja projekta **Naja Kikelj** predstavili predloge v. d. generalnega direktorja **Marku Jugu**, obiskovalci pa so se pogreli s čajem in posladkali s palačinkami. ▪

Idejne predloge studia Prostorož si lahko ogledate na razstavi Prostor po meri pacientov in zdravstvenih delavcev: štirje primeri prenove zunanjih površin v paviljonu ob glavni stavbi UKC Ljubljana (Zaloška c. 7). Razstava je na ogled do konca januarja 2023.

Foto z otvoritve: Jure Gubanc

Najboljši približek maternice za male borce

Krka, tovarna zdravil, d. d., Novo mesto je porodnišnici Ljubljana – Enoti intenzivne nege in terapije novorojenčkov KO za perinatologijo Ginekološke klinike UKC Ljubljana podarila dva inkubatorja za nedonošenčke. Nova, najsodobnejša inkubatorja bosta olajšala delo zaposlenim in zagotavljala še bolj varno oskrbo najbolj nezrelih in najhuje bolnih novorojenčkov. Vrednost donacije presega 100 tisoč evrov.

> *V Sloveniji se vsako leto prezgodaj rodi skoraj 1.400 otrok, kar je sedem odstotkov vseh novorojenčkov. Med njimi je skoraj 100 takšnih, ki ob rojstvu tehtajo manj kot kilogram. Najlažji, brez pomembnih posledic preživeli novorojenček, je tehtal komaj 370 gramov. Tako krhko življenje nujno potrebuje posebno oskrbo visoko usposobljenega medicinskega osebja in podporo sodobnih, tehnološko dovršenih aparatur.*

Martin Tešović z mamo, Krkino sodelavko Barbaro Kunič Tešović, poslovni direktor Ginekološke klinike Peter Požun, direktorica Krkine Regije Slovenija Mojca Prah Klemenčič, vodja Enote za intenzivno nego in terapijo novorojenčkov in predsednica Društva za pomoč prezgodaj rojenim otrokom Lilijana Kornhauser Cerar, predsednik uprave Krke Jože Colarič, predstojnik KO za perinatologijo Gorazd Kavšek, vodja zdravstvene nege na Enoti za intenzivno nego in terapijo novorojenčkov Mirjam Marn, v. d. generalnega direktorja UKCL Marko Jug.

»Nova inkubatorja sta najboljši približek maternice za tiste otroke, ki so prišli na svet mnogo prezgodaj. Verjamemo, da bodo tudi z njuno pomočjo zrasli v zdrave in uspešne posameznike. Zato smo vsi - tako medicinsko osebje in starši, še najbolj pa 'za dlan veliki novorojenčki' podjetju Krka hvaležni za darilo – sodobna in zmogljiva inkubatorja,« je ob prevzemu donacije, katere vrednost presega 100 tisoč evrov, povedala dr. **Lilijana Kornhauser Cerar**, dr. med., vodja Enote za intenzivno nego in terapijo novorojenčkov KO za perinatologijo Ginekološke klinike in predsednica Društva za pomoč prezgodaj rojenim otrokom.

Inkubatorja je Porodnišnici Ljubljana v uporabo predala vodja zdravstvene nege na Enoti za intenzivno nego in terapijo novorojenčkov **Mirjam Marn** skupaj z nekdaj nedonošenim fantičem, sinom Krkine sodelavke, ki je s pomočjo strokovne pomoči in sodobne tehnologije pred sedemnajstimi leti v inkubatorju uspešno prebrodil obdobje po prezgodnjem rojstvu in je danes uspešen dijak 3. letnika Gimnazije Jožeta Plečnika v Ljubljani. ▪

BREZPLAČEN PREVOZ V SLUŽBO – kar tri mesece!

V sklopu evropskega projekta SmartMOVE lahko prisedete na organiziran skupinski prevoz, prilagojen vašemu urniku – brezplačno, brez obveznosti in brez stresa.

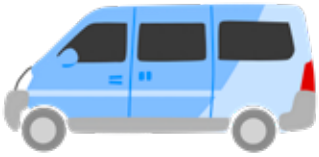

V Ljubljano se povečini z lastnim vozilom na delo pripelje kar 120.000 ljudi dnevno, kar ustvarja izjemno količino prometa in emisij. Projekt SmartMOVE razvija različna orodja in rešitve za zmanjševanje prometa na najprometnejših lokacijah v Ljubljani. V okviru projekta bo preizkušena tudi povsem nova oblika prevoza na delo, dinamični skupinski prevoz s kombijem kot alternativa, ki se lahko močno približa udobju in fleksibilnosti, ki ju nudi avtomobil.

> *Prevozi bodo potekali iz okoliških krajev do območij BTC in UKC Ljubljana, ki sta aktivno pristopila k projektu.*

Analiza temeljitega anketiranja zaposlenih, ki jo je opravil IPoP – Inštitut za politike prostora, je pokazala, da jih največ z lastnim prevozom prihaja iz smeri Gorenjske, zato bo partner projekta GoOpti d.o.o. tam vzpostavil več linij, prilagojenih urnikom zaposlenih.

Kdo?

Vsi, ki se vozite na delo iz Kranja, Kamnika, Domžal, Radomelj, Komende, Mengša ali Trzina na območje Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana ali nakupovalnega središča BTC.

Kdaj?

Vsak delovni dan od 1. februarja do 30. aprila 2023.

Prijave

Za prevoz, prilagojen vašemu urniku, se je potrebno prijaviti do 20. januarja 2023 oziroma do zapolnitve mest preko obrazca na https://www.goopti.com/gremoskupaj/prijava/.

S podpisom sporazuma o sodelovanju z Regionalno razvojno agencijo Ljubljanske urbane regije (RRA LUR) 9. decembra 2022 v Mestni hiši v Ljubljani je UKCL tudi formalno pristopil k projektu SmartMOVE. *»Izziv Ljubljane in kliničnega centra je že vrsto let zagotoviti čim boljšo logistiko in dostopnost za vse uporabnike bolnišnice. Na tem področju so že bili storjeni prvi skupni koraki UKCL in Mestne občine Ljubljane za reševanje problematike dostopnosti in mobilnosti znotraj kampusa UKCL, kot sta denimo Klinko Kavalir in dostop do P+R«*, je izpostavil **Jure Dolinar**, pomočnik generalnega direktorja za investicije, in dodal, da želijo s pomočjo mobilnostnega načrta zagotoviti dodatno prijazno dostopnost do UKCL tako za zaposlene kot za paciente in obiskovalce.

Projekt SmartMOVE sofinancirajo Islandija, Lihtenštajn in Norveška s sredstvi Finančnega mehanizma EGP 2014–2021 in s sredstvi pripadajoče slovenske udeležbe v skupni višini 1.609.166,79 EUR v okviru programa Blaženje podnebnih sprememb in prilagajanje nanje. ▪

Alenka Klun, Enota za odnose z javnostmi

ZUKI HAJDAREVIĆ:
»Za prenovo je skrajni čas, reševalci si to zaslužijo«

Eden bolj ganljivih trenutkov na dogodku ob 100-letnici Reševalne postaje Ljubljana je bil stoječi aplavz z vzkliki odobravanja, ki so ga – zdaj že nekdanji sodelavci – namenili Zuhdiji Hajdareviću.

> *Zuki, kot ga kličejo vsi, ki ga poznajo, med ljubljanskimi reševalci uživa status legende: kar štiri desetletja svojega življenja je bil nepogrešljiv del ekipe, s katero redno pije kavo tudi leto in pol po upokojitvi.*

Tako je bilo tudi na dan najinega pogovora, med katerim mi je nekdanji vodja reševalne službe, ki se ima še vedno za člana kolektiva, zaupal, da se zdaj končno uspe malce manj jeziti zaradi slabih razmer v prostorih Reševalne postaje, *»čeprav niso nič drugačni od dne, ko sem prvič vstopil vanje«*.

Vrata UKC Ljubljana je še kot mladenič prvič prestopil leta 1979. Najprej se je zaposlil na CIM-u, leta 1981 pa je ob prihodu na razgovor za novo delovno mesto na Reševalni postaji doživel šok: iz takrat popolnoma nove glavne stavbe na Zaloški 7 je prišel v nekdanjo delavnico in garažo, remizo, kjer so nekoč popravljali tramvaje. A poleg mladostnega delovnega zanosa ga je vodil optimizem, da se bodo stvari vendarle obrnile na bolje in bo v kratkem dočakal prenovo – tako mu je zatrdil že tedanji direktor.

Tudi do njegove upokojitve, točno 42 let in 5 dni po prvem delovnem dnevu, se to ni zgodilo, pove Hajdarević, ki je, tudi kot član komisije za nadzor ekip nujne medicinske pomoči v Sloveniji, v 22 letih vodenja reševalne službe (pred tem je bil dve desetletji reševalec na terenu) sodeloval pri uvajanju mnogih prelomnih sprememb, brez katerih si tega poklica danes več ne predstavljamo. Prav v času njegovega vodenja so v njihove vrste prišle prve reševalke, o katerih Zuki pove, da imajo nenadomestljiv, prirojen čut za sočloveka.

Izjemno pomembna se mu zdi tudi dostopnost psihološke pomoči za reševalce, ki so bili v času njegovih začetkov ob travmatičnih izkušnjah na terenu najpogosteje prepuščeni sami sebi. Kot pravi sogovornik, mu tragični dogodki, ki jim je bil priča, in odločitve, ki jih je moral sprejeti na terenu, kjer je šlo za življenje ali smrt, pogosto niso dali spati. Ob tem še enkrat poudari, da je reševalcem, ki se v svojih dolgih turnusih soočajo s tako zahtevnimi situacijami, treba omogočiti vsaj primeren prostor, v katerem se lahko spočijejo: »Za prenovo je skrajni čas! Nekaj je treba narediti za te ljudi.«

Zdaj se Zuhdija Hajdarević, ko ima končno dovolj prostega časa, poleg kolesarjenja in plavanja največ posveča vnuku. Tudi njegova družina, na katero je zelo ponosen, je v celoti povezana z UKC Ljubljana: ženo Ireno Buček Hajdarević, glavno sestro KO za anesteziologijo in intenzivno terapijo operativnih strok, je v začetku 80. let spoznal v samskem domu na Vidovdanski (kot nam je razkril, je iskrica preskočila v sobi za ogled televizije), njuna hči Sara pa je strokovna sodelavka na Ginekološki kliniki. ▪

KNJIŽNICA V ČAKALNICI UKB

Od 21. 12. dalje je v čakalnici urgentnega bloka UKC Ljubljana knjižnica, ki bo premostila naporno čakanje bolnikov na obravnavo in izvide.

Je prvi takšen projekt v čakalnicah urgence v Evropi.

V kolikor imate odveč knjige in bi jih želeli oddati v uporabo našim bolnikom jih lahko odložite na omari ali pa oddate idejni avtorici projekta: Barbara Miklošič, IPP - 01 522 81 82 ▪

V SPOMIN:

asist. mag. Robert Juvan, dr. med.

Z žalostjo vam sporočamo, da je umrl naš kolega, asist. mag. Robert Juvan, dr. med., specialist kirurg.

Odlikoval se je kot odličen kirurg, ki je pomagal številnim bolnikom. Ob tem je bil vedno tudi pošten in kolegialen do sodelavcev, svoje znanje pa je nesebično prenašal na mlajše generacije kirurgov. Še dolgo ga bomo pogrešali.

Naj počiva v miru.

prof. dr. Aleš Tomažič, dr. med., KO za abdominalno kirurgijo

V SPOMIN:

prim. Primož Hribar, dr. med.

Z žalostjo sporočamo, da se je končala življenjska pot cenjenega in spoštovanega zdravnika prim. Primoža Hribarja, dr. med., specialista anesteziologije in intenzivne medicine.

Prim. dr. Hribar je kot zdravnik povsem izpolnil svoje poslanstvo. Bil je odličen klinik, ki je vedno spoštoval voljo svojih bolnikov. Mlajšim generacijam zdravnikov je znal pravilno svetovati, jih usmerjati; mirno, preudarno, modro. Do vseh sodelavcev na oddelku je bil izjemno pošten in spoštljiv.

Ohranili ga bomo v trajnem in lepem spominu.

izr. prof. Primož Gradišek, dr. med.
Oddelek za intenzivno terapijo (CIT)
Klinični oddelek za anesteziologijo in intenzivno terapijo operativnih strok

POLEG POHVAL ZA OSEBJE, KI JIH PREJEMAMO OD BOLNIKOV IN NJIHOVIH SVOJCEV, V UREDNIŠTVU ZBIRAMO TUDI PREDLOGE ZA POHVALE SODELAVCEV, KI SO SE ŠE POSEBEJ IZKAZALI S SVOJO DELOVNO VNEMO.

☑ Vesna Veselič

Iz vrst Oskrbovalnih služb so predlagali Vesno Veselič, zaposleno v Službi za higieno prostorov in opreme, ki trenutno poleg svojega rednega dela opravlja tudi delo koordinatorke za selitve iz higienskega vidika. Prav tako koordinira vse delo, ki se nanaša na covidne bolnike.

»Vesna je izjemno natančna, skrbna in odgovorna ter delo opravlja z veseljem. Odlikujejo jo tudi odnos do uporabnikov storitev OS, odgovornost do sodelavcev in dela in pripadnost naši ustanovi. Njeno delo je tudi glede strokovnega napredka službe izjemno. V svojem kolektivu in tudi širše deluje in pomaga sodelavcem pri strokovnih odločitvah, prav tako velja za organizacijske odločitve.«

☑ Siniša Juras

»Zaposlen je v Službi za notranji transport in trenutno poleg svojega rednega dela opravlja tudi delo namestnika vodje službe. Siniša ima rad svoje delo in ga z veseljem opravlja, odlikujejo ga visoka stopnja empatije, odgovornost do sodelavcev in dela in pripadnost naši ustanovi. V svojem kolektivu in tudi širše deluje povezovalno in je nasploh znan, da vedno priskoči na pomoč.«

☑ Mojca Blatnik

Iz Službe bolniške prehrane in dietoterapije si po mnenju sodelavcev pohvalo zasluži Mojca Blatnik.

»Kot vodja službe je 20 let uspešno vodila Službo bolniške prehrane in dietoterapije in v tem času poskrbela, da se je le-ta razvijala na vseh nivojih, tako na nivoju klinične dietetike kot na nivoju priprave bolniške prehrane. Skrbela je za ustvarjanje dobre komunikacije med zaposlenimi, jim vedno znala prisluhniti ter se postaviti za vsakega zaposlenega. Klinično dietetiko je s pomočjo sodelavcev dvignila na nivo, da smo na kliničnih oddelkih/klinikah vidni in nepogrešljivi v procesu zdravljenja.«

S Področja za informatiko še posebej izstopajo:

Alojzij Kos, Enota za sistemsko IT infrastrukturo;

Rebeka Berg, Enota za uporabniško IT infrastrukturo;

Tatjana Vrtačnik, Enota za uporabniško IT infrastrukturo;

Ana Šipka, Enota za IT aplikacijsko podporo;

Renata Agnič Erjavec, Področje za informatiko.

»Vrstni red je naključen, vsi navedeni izstopajo s svojim delom, doprinosom, energijo, zanesljivostjo, njihova skupna lastnost pa je, da jih zaradi njihove izobrazbe praktično ni mogoče nagraditi za njihovo odlično delo drugače, kot s tovrstno zahvalo,« je zapisal vodja službe **Blaž Suhač**.

☑ Rebeka Berg in Tatjana Vrtačnik

»Čeprav malokdo v UKCL ve, kdo sta Rebeka Berg in Tatjana Vrtačnik, sta Rebeka in Tatjana med prvimi, ki ju potrebuje, ko se pri nas zaposli. Vsak zaposleni v UKCL ima svojo identifikacijsko kartico, ki jih vse izdelujeta prav Rebeka in Tatjana. Poleg izdelave kartic skupaj skrbita za sistem registracije prisotnosti in nudita podporo vsem zaposlenim v UKCL, ki so pozabili svoje geslo za enotno identiteto. Identifikacijske kartice, registracija delovnega časa in enotna identiteta so stvari, ki jih vsak zaposleni v UKCL potrebuje vsakodnevno, Tatjana in Rebeka pa s svojo natančnostjo in vestnostjo skrbita, da so te stvari kar samoumevne. Še posebej pa poudarjamo, da sta, poleg vestnosti, natančnosti in skrbnosti, obe tudi neusahljiv vir pozitivne energije in odlični kolegici.«

☑ Alojzij Kos

Alojzij Kos je vodja Enote za sistemsko IT infrastrukturo s Področja za informatiko. Že dolgo vrsto let skrbi za informacijsko omrežje UKCL, ki se razprostira po površini, večji od 40 nogometnih igrišč.

»Biti skrbnik enega največjih in najpomembnejših omrežij v državi zahteva strokovno, odgovorno, izkušeno, zanesljivo in skrbno osebo. Vse te lastnosti ima Alojzij Kos, ki že desetletja bistveno prispeva k temu, da je računalniško omrežje v UKCL zanesljivo, dostopno in varno. Še posebej pa izpostavljamo in cenimo, da Lojze, svojim letom navkljub, ogromno svojega časa preživi na terenu in je osebno prisoten pri posegih v računalniško omrežje. Zato je eden največjih poznavalcev kampusa v UKCL, zagotovo pa največji poznavalec od vseh zaposlenih na Področju za informatiko.«

☑ Ana Šipka

Ana Šipka dela v Enoti za IT aplikacijsko podporo na Področju za informatiko. Najbolje jo poznajo številni uporabniki sistemov WebPIS, KIS in HRM, ki jim Ana skrbno in vestno pomaga pri upravljanju poslovnih podatkov UKCL. Ana je s svojim načinom dela postavila zgled za zagotavljanje podpore na področju aplikacij. Je profesionalna, vestna, natančna, skrbna in razumevajoča.

»S svojimi dejanji stalno kaže, da ji ni vseeno ne za posameznega uporabnika, ne za podatke in procese UKCL. Hitro in učinkovito rešuje probleme, na katere zna pogledati z različnih zornih kotov in pogosto predlaga izboljšave, tudi, če niso očitne na prvi pogled. Zaradi njenega dela dobivajo uporabniki poslovnih aplikacij v UKCL vrhunsko storitev, hkrati pa se zaradi Aninih predlogov izboljšujejo tudi same aplikacije.«

☑ Renata Agnič Erjavec

Renata Agnič Erjavec že vrsto let vodi tajništvo Področja za informatiko.

»Preko njene mize, računalnika in telefona gre dnevno toliko zahtevkov, dokumentov in informacij, da jih še informatiki komaj znamo prešteti. Koliko je tega, predvsem pa, kako vestno, hitro in natančno Renata opravlja naloge tajništva, njeni kolegi običajno opazimo šele takrat, ko je zaradi dopusta ali drugih razlogov odsotna. Njeni sodelavci prevečkrat pozabljamo, da se v službo vsak dan vozi z avtobusom iz Dolenjske in da je ne glede na vremenske razmere in letni čas vsak dan avtobusu že takrat, ko se marsikateri njen sodelavec šele dobro prebudi. Še posebej, neizmerno, pa jo imamo radi, ker je vedno dobre volje, nasmejana in pripravljena pomagati.«

☑ Tadeja Krišelj

Tadeja Krišelj, dipl. m. s., univ. dipl. org., ET., svetovalka v zdravstveni negi iz Svetovalne službe zdravstvene nege, je uspešno izpeljala izobraževanje 8. Šole enterostomalne terapije.

»Tadeja Krišelj je bila vodja programsko organizacijskega odbora izobraževanja, ki se je začelo v letu 2021 in končalo v letu 2022. Vzrok za vmesno prekinitev je bila pandemija. Zanjo je bilo to prvo izobraževanje v taki vlogi. Delo je opravila odlično in profesionalno. V času ET šole je, poleg dela s pacienti in svetovanja zaposlenim v okviru delovanja Svetovalne službe zdravstvene nege, imela vodilno funkcijo v programsko-organizacijskem odboru, bila aktivna predavateljica, mentorica praktičnega dela izobraževanja, ekonom in še marsikaj drugega.«

☑ Tanja Kotnik Grčar

Predlagamo kolektiv Službe za socialne zadeve, ki ga vodi ga. Tanja Kotnik Grčar, univ. dipl. soc. del.

»Služba za socialne zadeve je imela v času trajanja epidemije covida posebno vlogo. Socialni delavci so bili v času epidemije manj prisotni na oddelkih, zato je njihovo delo v bolnišnici s tem postalo nekoliko manj »vidno«, a daleč od tega, da bi se s tem tudi zmanjšal njihov doprinos k nemotenemu delovanju UKC Ljubljana. Njihovo delo se je v času epidemije izrazito preusmerilo k svojcem pacientov. V ospredje sta stopili predvsem psihosocialna podpora ter vloga mediatorjev. Zavzeli so vlogo povezovalnega kadra med svojci in zdravstvenimi timi. Nemalokrat so bili s strani svojcev deležni zahvale. Zahvale, ker so zgolj pridobili in jim sporočili želene informacije ali posredovali želeno dokumentacijo. Še zlasti o pacientih, ki so se zdravili v DTS-u. Zaradi posebnega režima oz. procesa dela na teh oddelkih so bili svojci namreč pogosto v stiski, ker so včasih težko vzpostavili telefonski kontakt z zdravstvenim osebjem. Svojcem je veliko pomenilo tudi, če so si vzeli čas za pogovor z njimi. Pogovori, prežeti z emocionalnimi stiskami, nemočjo, obupom in žalostjo, so psihično izčrpavali tudi socialne delavce. Pa vendar časa za sočuten pogovor niso odrekli nikomur.«

☑ Tanja Gomboc

Sodelavka Tanja Gomboc, dipl. ekon., vodja skupnih služb v Lekarni in tajnica vodje Lekarne, v organizacijski enoti posebej izstopa s svojim delom in doprinosom k nemotenemu delovanju Lekarne UKCL, so prepričani njeni sodelavci.

»Zelo povezovalno deluje znotraj podpornih služb, zelo je dobra pri ustvarjanju notranje pozitivne klime, nobeno delo ji ni tuje, z velikim entuziazmom pristopa k novim projektom in jih tudi uspešno izpelje.

Nepogrešljiva je pri koordinaciji z zunanjimi poslovnimi partnerji, pri organizaciji strokovnih izobraževanj in strokovnih srečanj, ki jih Lekarna UKCL organizira za širšo slovensko strokovno javnost.

Vedno je pripravljena sodelovati pri projektih v Lekarni, skupaj s strokovnimi delavci Lekarne išče rešitve za nastale situacije. Njeni predlogi so običajno upoštevanja vredni in pomagajo na raznih področjih organiziranja dela v organizacijski enoti.

Poleg rednega dela v Lekarni se v prostem času izobražuje v magistrskem programu Fakultete upravne in družbene vede. Pridobljena znanja že v času študija uspešno prenaša v prakso.

S predlogom za podelitev zahvale se ji kolektiv Lekarne želi zahvaliti za dolgoletno predano delo in za vso skrb za sodelavce.

Hvala, Tanja!«

☑ Veronika Ule

V Službi za investicije so izpostavili Veroniko Ule, univ. dipl. arh., ki skrbi za nemoten potek priprave projektnih dokumentacij tako za večje (Ureditev prostorov za covid-19 DTS sever, Dograditev nove infekcijske klinike, energetska sanacija hospitala) kot za manjše investicijske projekte.

☑ Zlatko Lazarevič, Mehdin Muminovič in Iztok Sedej

pa so se po mnenju sodelavcev izkazali požrtvovalnost pri koordinaciji selitev v času covida in ob večjih selitvah za potrebe ES Hospitala.

☑ Ana Oblak

V kabinetu GD se iskreno zahvaljujejo Ani Oblak za vsakodnevno skrbno poročanje Ministrstvu za zdravje in vodstvu UKCL (tudi med vikendi, prazniki, dopustom) o stanju covida v UKCL in slovenskih bolnišnicah. *»V času od 1. 1. 2021, ko je poleg svojega rednega dela prevzela to nalogo, je glede na stanje epidemije in zahtevanih poročanih podatkov stremela k nenehnemu izboljševanju modela zbiranja in poročanja.«*

☑ Kolektiv Tehnično vzdrževalnih služb

»Iz dneva v dan stopate po negotovi poti prihodnosti, pa vendar dokazujete svojo strokovnost, učinkovitost, razumevanje in vero v medčloveške odnose in zagotavljate stabilnost v okolju UKC Ljubljana. V času pred energetsko sanacijo in revitalizacijo ste vedno dosegljivi in potrpežljivi in tako vsi skupaj z gotovostjo in pogumom stopamo v lepši jutri. Iskrena hvala vsem v kolektivu TVS UKC Ljubljana, za vložen trud, dobro voljo in pozitivno energijo! « pa sodelavcem sporoča **Martin Čeh**, vodja Službe za koordinacijo in nadzor poslovnih procesov.

TRAVMATOLOŠKA KLINIKA

Želela bi pohvaliti zdravniško osebje travmatološkega oddelka UKC Ljubljana, kjer sem bila dne 18. 10. 2022 obravnavana po zlomu pete. Izrecno pa izpostavljam dr. Žigmana, ki je pokazal, da je zavzet in do pacienta izjemno prijazen zdravnik, vreden strokovnega zaupanja. Prav tako sem bila kasneje deležna hitrega in učinkovitega operacijskega posega s strani dr. Štabuca in glede na uspešen potek zdravljenja vse pohvale tudi njemu.

Iskrena hvala, Alenka

♡

Moja mami Antonija je bila po zlomu kolka na Stari travmi operirana pri 88 letih v drugi polovici oktobra leta 2022.

Rada bi se zahvalila dr. Puketi in celotni ekipi za odlično opravljeno delo, terapevtom pa za voljo, ki ste jo dali moji mami.

Hvala za vso prijaznost, ko sem vsak dan klicala na informacije – vedno ste se trudili odgovarjati na moja zaskrbljena vprašanja. Telefon nikoli ni zvonil v prazno.

Hvala, hvala iz srca,

Janja

URGENTNI KIRURŠKI BLOK

Spoštovani,

želela bi se zahvaliti ljudem, ki so mi pomagali v situaciji, ko me je zvilo v križu. To so zaposleni na Urgenci in Kliničnem centru Ljubljana.

Že pri klicnem centru 112 se bili prijazni in hitro odreagirali. Obisk na domu sta opravili dve super dami ena izmed njih zdravnica dr. med. Lidija Peterlin. Tako prijazni in razumevajoči. Drugi dan tudi zdravnik in dr. med. Nedeljka Petrovič Koren. Žal ne vem vseh imen. Mogoče bi lahko preverili v vašem sistemu. Zgodilo se je dne torek, 18. 10. 2022. Z reševalnim vozilom sta pome prišla prijazna fanta dne, 19. 10., Jan in Zoran, če se ne motim.

Res za pohvaliti vse, ker pomagajo ljudem z občutkom in prijaznostjo. To je za nagraditi oz. jih vsaj pohvalite za njihovo dobro delo.

Seveda še ni konec pohval. Hvaležna sem tudi sestri in zdravniku na Ortopedski polikliniki, ge. Heleni Perme in dr. med. Maticu Kolarju. Ni lepšega od tega, da ti nekdo želi na vsak način pomagati in narediti svoje delo najbolje. Bravo res.

Pa sestri Jani Tomažič in vsem sestram in zdravniku na oddelku Ortopedske klinike v prvem nadstropju, ki skrbijo za sobo 20, kjer sem bila do večera.

Z vami mi je bilo lažje v moji stiski in bolečinah. Hvala vam in ostanite še naprej taki sončki.

Lep pozdrav

KO ZA ABDOMINALNO KIRURGIJO

Pozdravljeni, v imenu žene izrekam zahvalo za današnji pregled in pohvalo gos. dr. asist. Primožu Severu in njegovi ekipi za prijazen nežen pregled gastroskopije. Želimo vam še uspešno naprej v tako pozitivnem duhu. Vse lepo vsem,

Cvetko

♡

Izrekam zahvalo in pohvalo delu asist. Primožu Severu, dr. med., in njegovim sodelavkam, ko sem bil na kontrolni gastroskopiji dne 29. 09. 2022. Ravno tako tudi prof. dr. Alešu Tomažiču, dr. med., ki mi je po prejetih izvidih vzorcev po posredovanju izvidov podal svoje mnenje v elektronski obliki. S tem mi je prihranil pot v Ljubljano. Vsem imenovanim in celotnemu UKC Ljubljana želim še naprej uspešno delo. Vse lepo vsem,

Peter

♡

KO ZA ŽILNE BOLEZNI

Spoštovani,

oče je bil včeraj pregledan pri dr. Alešu Blincu v angiološki ambulanti na Poliklinik. Oba z materjo, ki ga je spremljala, želita pohvaliti njegovo strokovnost, iskren človeški odnos in potrpežljivost do starostnikov.

Prosim vas, da dr. Blincu prenesete pohvalo.

Lep pozdrav,

Janez

URGENTNI KIRURŠKI BLOK, PEDIATRIČNA KLINIKA

Pozdravljeni,

v ponedeljek se je moj 8-letni sin poškodoval ob padcu s skirojem, zato sem ga po nasvetu pediatra odpeljala na Urgenco. Tam so naju prijazno sprejeli prav vsi zaposleni: varnostnik nama je pripravil voziček, še preden sva vstopila (sin je težko hodil, zato sem ga do vhoda prinesla); medicinske sestre so s pogovorom zamotile sina, mu tudi preprosto pojasnile nekaj stvari; tudi zdravnik, ki je izvedel ultrazvok, je sina prijazno pomiril s pojasnjevanjem poteka preiskave.

Še posebej pa bi rada izpostavila zdravnika, ki je sina pregledal – Anej Kokovnik, dr. med., je s svojim srčnim pristopom pomiril tako sina kot mene. Sina je izjemno natančno pregledal, obema pa pojasnil, kaj pregleduje in zakaj. Poleg tega je sina naročil še na kontrolo na Pediatrični kliniki naslednji dan.

Kljub izjemno velikemu številu pacientov (60 čakajočih in 30 obravnavanih) pa sta od najinega prihoda na urgenco do odhoda domov minili le dve uri in pol.

Rada bi se zahvalila vsem, ki so bili tako prijazni do naju in nama dali občutek, da nisva le še ena številka na zaslonu več. Še posebej pa bi se rada zahvalila zdravniku specializantu Aneju Kokovniku za njegovo srčnost in izjemno natančnost.

Za konec pa še to. Sin me je po torkovem pregledu vprašal, kako je mogoče, da ga je zjutraj pregledal isti zdravnik kot prejšnji dan na urgenci. »Mami, pa on je šel samo spat in zdaj je že nazaj v službi.« Spraševala sem se, ali je sploh imel priložnost za spanec.

Res občudujem zdravnike in druge zdravstvene delavce, da lahko v času noro dolgega dežurstva (o čemer ravno berem v knjigi Davida Zupančiča) ne le strokovno opravijo svoje delo, temveč tudi navežejo stik s pacienti in tistimi, ki jih spremljamo.

Želim vam vse dobro,

Petra

PEDIATRIČNA KLINIKA

Prosim, prenesite vse pohvale in zahvale osebju Pediatrične klinike, na Pulmološkem oddelku.

Res hvala za prijaznost in vso pomoč ter strokovno obravnavo z občutkom za malega otroka.

Lep pozdrav, Sandra

♡

Rada bi pohvalila zdravnika dietetika Evgena Benedika, ki je ob sinovi obravnavi pokazal neizmerno prijaznost in strokovnost.

Lep pozdrav, Katarina

♡

Pozdravljeni,

letos sva žal s hčerko vse preveč na Pediatrični kliniki. V mesecu maju sva bili na oddelku za kardio, dober teden nazaj pa še na endokrinologiji, zaradi diabetesa. Želela bi se zahvaliti za takšno obravnavo, strokovno, prijazno. Žal sva bili tudi na drugih oddelkih in ne doživiš vedno in povsod takšne prijaznosti. Zadnja preizkušnja je bila za nas res huda ob prejemu diagnoze, sploh za hčerko, in pristop osebja je res poskrbel, da smo to lažje sprejeli in s tem zaživeli. Prav vsi na oddelku, tako zdravniki kot sestre, so bili res prijazni, znali so ob pravem trenutku najti prave besede. Zato bi se še na ta način rada zahvalila celotnemu hodniku tako kardio kot endo, da kljub obremenitvam premorejo toliko prijaznosti, nežnosti in pozitivne energije!

Premalo je takih ljudi!

Hvala vsem!

Lep pozdrav, Melita

KO ZA KIRURGIJO SRCA IN OŽILJA

Barbara – hči pacientke, ki je bila na zdravljenju (operativni poseg srca), Ana iz Kranja.

Še enkrat bi se vam rada iskreno zahvalila, da ste sprejeli odločitev in tudi opravili zahtevno operacijo na srcu za mojo mamico.

Občudujem vas in res sem zelo vesela za vašo srčnost, prijaznost, strokovnost, ...

Vzeli ste si čas tudi za mene pred in po posegu. To mi izredno veliko pomeni, lažje sem spremljala ves potek.

S svojim načinom, razumevanjem, rahločutnostjo ste ustvarili visoko raven popolnega zaupanja do vas in vašega dela.

Rada bi izrekla tudi veliko pohvalo in občudovanje vsej skupini na Kliniki, veliko razumevanja in vso podporo meni, vsem svojcem ves čas, ki ga je mamica preživela pri vas.

Dali ste nam res moč, ki smo jo potrebovali, vlili ste nam upanje in neizmerno se vsem zahvaljujem za uspešen poseg.

Mamica krasno napreduje. Ponovno ima aktivno življenje, hodi na sprehode, kuha, pospravlja, ne odreče se niti delu na vrtu, klepeta, ...(seveda pazimo, da ne pretirava).

Želim vam še veliko uspehov, dobrih rezultatov – vse dobro in še enkrat, hvala.

Barbara

KO ZA ENDOKRINOLOGIJO, DIABETES IN PRESNOVNE BOLEZNI

Spoštovani,

žal, a k sreči sem redni pacient za različne bolezni v vaši ustanovi.

Med drugimi oddelki tudi na KO za endokrinologijo, diabetes in presnovne bolezni. Sem pacient pri gospe prof. dr. Mojci Jensterle Sever. Zdravi me zaradi težav po dolgotrajnem jemanju kortikosteroida (Medrol).

Rad bi pohvalil njeno prizadevanje, dobro voljo, dobroto in skrb za moje zdravljenje. Pohvalil bi tudi vso ekipo, ki odlično skrbi, da delo poteka brezhibno in hitro. Vpeljan imajo namreč odličen sistem; velja naročena ura, takojšnja obravnava tako v administraciji (merjenje kostne gostote, odvzemi krvi) kot tudi obravnava pri zdravnici. Res odlična in usklajena ekipa!

Me pa ob tako pozitivnih izkušnjah tako v vaši ustanovi kot ravno tako tudi pri osebni izbrani zdravnici res žalosti in pravzaprav jezi vsesplošno neutemeljeno mišljenje, da naše zdravstvo ne dela dobro, za kar so krivi tisti, ki se na zdravljenje pravzaprav nič ne spoznajo in to so takšni ali drugačni mediji.

Lepo vas pozdravljam in vam želim vse lepo,

Mark

♡

Mož Franc je bil sprejet na Oddelek za diabetes, UKC LJ.

Informacije o stanju moža, srčnega in pljučnega bolnika, so bile podane izredno prijazno in spodbudno. Oddelčne sestre so možu pomagale pri telefoniranju, da smo prišli v kontakt z njim.

Še posebej so presenetile, ko smo prosili za obisk ob njegovem rojstnem dnevu in so mu pripravile torto, kar je pokazalo njihovo izredno srčnost in pozornost do pacienta.

Izrekam posebno zahvalo zdravnici in vsem zaposlenim na tem oddelku. Ta izredni odnos do svojcev presega običajne kontakte, za kar se še enkrat zahvaljujemo.

Lep pozdrav,

Darja

♡

Spoštovani,

to leto sem v oktobru in novembru nekajkrat obiskala Endokrinološko ambulanto zaradi pregleda in več različnih preiskav. Bila sem neskončno hvaležna in zadovoljna s prijaznim in strokovnim odnosom vseh medicinskih sester, s katerim sem bila v kontaktu, ker so kljub velikem številu pacientov in obsegu dela svoje naloge opravljale natančno, potrpežljivo in s prijetnim nasmeškom.

Rada bi pohvalila tudi dr. Kogoj, ne samo zaradi impozantnega strokovnega pristopa, ampak tudi zaradi prijaznosti in sposobnosti prisluhniti pacientu.

Naj povem, da nimam prav pogosto navado niti hvaliti niti kritizirati, a tokrat čutim to potrebo, ker bi rada, da se zdravstveni delavci v Endokrinološki ambulanti zavedajo odziva na svoje zelo dobro opravljeno delo in da še naprej ostanejo takšni, kot so.

Najlepša hvala, Anka

GINEKOLOŠKA KLINIKA – KO ZA REPRODUKCIJO

V petek prejšnji teden sem bila pri vas operirana. To je bila moja prva operacija in na srečo, se tudi sicer redko srečujem z medicinskim osebjem. Posledično je bilo prisotne precej nervoze in vsaka spodbudna beseda je toliko bolj dobrodošla. Rada bi se zahvalila celotnemu osebju 1. nadstropja – od sprejema do odpusta in vsem vmes – resnično sem hvaležna, da obstajate ljudje, ki navkljub težkim delovnim pogojem opravljate svoj poklic s tako sočutnostjo in predanostjo. To se čuti. In čuti se takrat, ko to najbolj potrebuješ. Za to – najlepša HVALA vsem!!! Zame ste heroji vsak dan!

S spoštovanjem,

Tanja

INFEKCIJSKA KLINIKA

Pozdravljeni,

včeraj sva bili s hčerko Avo Rot napoteni iz urgence Domžale na Infekcijsko kliniko. Sprejeti sva bili v nočnem času. Ava je imela namreč hudo dihalno stisko in nizko vrednost kisika v krvi. Ne morem prehvaliti osebja, ki naju je sprejelo. Posebej bi pohvalila dr. Hano Bešič, ki je s svojim ljubečim in hkrati profesionalnim odnosom pregledala mojo hčer. Da to delo opravlja z velikim veseljem in srcem, se je videlo takoj. Hči se je kljub težki situaciji popolnoma sprostila in mi ob odpustu/domov sva šli še to noč, rekla: »Mami, kako so prijazni, lepo sem se imela.« Otroci so iskreni, hči je namreč stara 4 leta in tudi sama sem neizmerno hvaležna za tak odnos. Lahko ste ponosni na tak kader, ki resnično dela s srcem. Upam, da pohvala pride vsaj do nje, ker vem, da je taka oseba hvaležna tudi za samo en preprost HVALA.

Vse dobro še naprej,

Maja

NEVROLOŠKA KLINIKA

Spoštovani,

želim se zahvaliti za vso prijaznost, razumevanje in potrpežljivost, ki ga je danes izkazala sestra ga. Milka Gojković ob najinem današnjem pogovoru.

Neizmerno veliko pomeni, ko ob klicu naletiš na prijazen glas, ki je pripravljen prisluhniti in pomagati. Gospa Milka je ena tistih sester, ki očitno zelo dobro ve, kaj počne, ki razume človeka, pacienta in svojce, ki smo v skrbeh za naše najljubše.

Iskrena hvala.

Želim vam lep in prijeten dan.

S spoštovanjem in hvaležnostjo, Vera

♡

Upam, da pišem na pravi naslov.

Tukaj pacientka Vesna, včeraj sem bila urgentno napotena na Nevrološko kliniko.

Želim napisati pohvalo.

Namreč, bila je gneča, osebje na sprejemu, sestre in zdravniki nad pričakovanji. Vsi zelo prijazni.

Vsekakor tega v teh čudnih časih nisem bila nikjer deležna. Vsi so se zavzeli za moj primer, strokovnost na visokem nivoju, obravnava zelo korektna, predvsem sem bila presenečena nad dr. M. Zaletel, ki se je na vse pretege vključil v moj primer, pogledal mojo anamnezo za nazaj, naredil vse preiskave, ki jih je imel na voljo, me podrobno izprašal, in ko sem bila odpuščena, mi je dal roko in rekel, da če bi ponoči ali kadar koli do česa prišlo, naj pridem nazaj. Vsa čast celotni ekipi nevrološke urgentne klinike za čisto vse. Ljudje v čakalnici pač ne razumejo, da so tudi medicinski kader in zdravniki samo ljudje in delajo vse, kar lahko.

Upam, da ta zahvala pride do osebja in predvsem dr. Zaletela, ki je v prvi vrsti človek z veliko začetnico, potem pa velik strokovnjak, ki se za pacienta resnično zavzame in ga obravnava korektno in natančno.

Hvala lepa, ker ste tak kolektiv.

Prisrčen pozdrav, Vesna

♡

KO ZA NEVROKIRURGIJO

KO za nevrokirurgijo, dr. Peter Špacapan: vljuden, prijazen, svojcem posreduje razumljive informacije o stanju pacienta, vrne klic, če ga trenutno ni na oddelku. Včeraj je opravil operacijo vratnega ožilja pri moji mami, urgenten primer. Veseli smo, da je dežurstvo v času, ko so mamo pripeljali iz bolnišnice Slovenj Gradec, opravljal ravno on – brez hitre operacije bi bile posledice veliko hujše, kot so. Tudi zaradi njegovega odnosa do pacientov je mami lažje. Velika pohvala doktorju.

Melita

PORODNIŠNICA LJUBLJANA

Spoštovani,

dne, 21. 10. 2022 sem v Porodnišnici Ljubljana drugič rodila deklico.

Osebno se želim še v pisni obliki zahvaliti in pohvaliti osebje, ki je dne 20. 10. 2022 opravljalo nočno izmeno (babici Mireli, babici Evi, babici Darji, dr. Janši, anestezistki Tjaši in zdravnici, ki mi je naredila po porodu šiv – žal se imena ne spomnim).

Ob drugem porodu sem izkoristila možnost pogovora z babico pred porodom. Na pogovor me je dne, 14. 10. 2022 sprejela babica Mirela Kvrgić. Že med samim pogovorom sem opazila, da sem slišana, ter da kot babica svoje delo opravlja s srcem. Vsi dvomi in strahovi, ki so bili povezani s prvim porodom, ki so ostali v meni od leta 2019, so bili ob pogovoru z njo v tistem trenutku »pozabljeni«. Dne 20. 10. 2022 smo skupaj z babico Mirelo izpeljali tudi porod, upoštevala je vse moje želje, moj porod je naredila čudovit.

Vsem bodočim mamicam želim, da bi lahko doživele tako lep, topel in sočuten sprejem, ki ga v tistem trenutku potrebujemo.

Pohvale pa gredo tudi za oddelek D, kamor sem bila premeščena po porodu.

Lep pozdrav,

Ljubica

KLINIKA ZA NUKLEARNO MEDICINO

V ponedeljek, 17. 10. 2022, ob 12.50, sem bil naročen na prvi pregled za ščitnico v Ambulanti za bolezni ščitnice (Poliklinika, klet). Rad bi pohvalil vse zaposlene, s katerimi sem imel stik, od samega začetka (sprejemno okence), nadalje zdravnice, medicinskih sester in medicinskega brata. Svoje delo so opravljali profesionalno, prijazno, z občutkom za človeka in ne s sitnobo – nadutostjo, ki je pri marsikomu žal prisotna. Skratka, čutila se je pozitivna energija, ki se je prenesla tudi name kot pacienta, kar zelo cenim, saj je vsak obisk pri zdravniku nekoliko stresen, ker ne veš, kakšna diagnoza te čaka.

Še enkrat vsem skupaj HVALA za prijaznost in le tako naprej!

Lep pozdrav

nagradna križanka

univerzitetni klinični center ljubljana

3K
SLOVENSKI IGRALEC CAVAZZA
KOCKA JIH IMA ŠEST
SLIKARSKA TEHNIKA
AGENCIJA ZA BOJ PROTI DROGAM V ZDA
ZNIŽANI TON E
VRSTA PROSTE UTEŽI

AMERIŠKI IGRALEC (JAMES)
RIMSKA 1006
JOJ, ŽE PRIŠEL JE ... NAS STARI, DOBRI DEDEK MRAZ
SLOVENSKI IGRALEC (PRIMOŽ)
RAČJI MLADIČI

NEMŠKA IGRALKA

VINO ... SPILA, TRALALA, BUČO PA RAZBILA, HOPSASA
IZMIŠLJOTINA, ČENČA

JUDOVSKI KRALJ
IVJE (KNJIŽ.)
KDOR ODSTRANJUJE SNEG
ZELO VELIKA OBLAST

TAJI
ANTON JANŠA
RDEČI KRIŽ
OSTATI

FOXY ...: NAJ PADA ZDAJ DEŽ
ŽELJKO IVANEK
STARI SLOVANI
ČUDEŽNA POLJA: 25 UR ...

BOGAT PODPORNIK UMETNOSTI
PRIJATELJ (ŠP.)

3K
SODBA V KORIST OBDOLŽENCA
BELE IN ČRNE TIPKE PRI KLAVIRJU
IZVRŠUJE SMRTNO KAZEN
POT, CESTA (LAT.)
MEDMET OBŽALOVANJA
EDEN IZMED PETIH ČUTOV
PEVKA PRODNIK
VIDRE, JAZBECI, MINKI
BABICA (NAR.)
MEJI NA IRAN

ROŽE SO NAJLEPŠI ... HIŠE
NORVEŠKA KRONA
ODPRAVIM SE
SMEŠNOST, ZABAVNOST

BOJEČI, ZADRŽANI
SINOČI SEM NA VASI BIL, NA ... KRAJ POTOKA
KUŠČARJA (STAR.)
PREMIKANJE S KORAKANJEM

HRVAŠKI OTOK V KVARNERJU
ŠPIJONA
KRAJ PRI ZADRU
NATEGNITEV

DOMAČI ŽIVALI
ULOVIM
KINEMATOGRAF
DOBIMO JIH ZA ROJSTNI DAN

ZELO RAZŠIRJEN ELEMENT V ZEMELJSKI SKORJI
JADRALKA MAUČEC
ŽID
SLOVENSKA IGRALKA (BARBARA)

INGOLIČ: ... DRUŠTVO PGC
DELOVANJE, DEJAVNOST
NADMORSKA VIŠINA ... JE 2244 m

IVANA TRUMP
GLAVNO MESTO ITALIJE
NICOLE KIDMAN
MEDNARODNA OZNAKA NEPALA
SLOVENSKA IGRALKA (ANČKA)

VITEŠKA PRIREDITEV Z BOJNIMI IGRAMI
SNOVI, KI DAJETA PRIJETEN VONJ
ASSOCIATED PRESS

JEZERO V SEVERNI AMERIKI
POVEČAN (VODOTOK)

GOVEJI TREBUH
VEČSOBNO STANOVANJE V HOTELU

V naših križankah
vam besede ne bodo španska vas.

Križanke po meri reševalcev.
Ker si zaslužite najboljše.
3K
www.trik.si

Rešitev nagradne križanke pošljite v pisemski ovojnici (ali na dopisnici) najpozneje do 15. februarja 2022 na naslov: UKCL, Enota za odnose z javnostmi, Zaloška 2, 1000 Ljubljana, ali na e-naslov: **nagradne.igre@kclj.si**, s pripisom ZA NAGRADNO KRIŽANKO.

Pripišite tudi svoje ime in naslov, kamor vam pošljemo nagrado: **knjižno uspešnico mladega zdravnika Davida Zupančiča, ki jo podeljujemo v sodelovanju z založbo Mladinska knjiga**.

NAGRAJENCI NAGRADNE KRIŽANKE IZ OKTOBRSKE ŠTEVILKE, ki prejmejo praktično darilo:

Cvetka Kadunc

Gašper Kirn

Bogdana Suhadolnik